

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ NA KIERUNKU ADMINISTRACJA I STOPNIA

INSTYTUT SPOŁECZNO-PRAWNY PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

I. Zakres przedmiotowy

1. Niniejsze zasady dotyczą prac licencjackich przygotowywanych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu na kierunku Administracja I stopnia, jak też przeprowadzania egzaminu dyplomowego.

II. Praca licencjacka

1. Praca licencjacka stanowi podsumowanie wiedzy i umiejętności studenta uzyskanych w ramach studiów pierwszego.
2. Praca licencjacka stanowi podstawę do oceny kompetencji społecznych studenta uzyskanych w ramach studiów pierwszego stopnia.
3. Temat pracy licencjackiej powinien umożliwiać wykorzystanie uzyskanej przez studenta wiedzy i umiejętności zgodnie z profilem studenta na kierunku administracji, a także wskazywać konkretny problem badawczy (problemy badawcze) i sposób jego rozwiązania.
4. Praca licencjacka powinna rozwijać umiejętności studenta w zakresie rozwiązywania prostego zadania badawczego w obszarze administracji przy wykorzystaniu zwłaszcza aktów prawnych, literatury, orzecznictwa i dokumentów urzędowych.
5. Praca licencjacka jest pracą własną studenta realizowaną pod kierunkiem opiekuna. Opiekun jest zobowiązany nadzorować realizację pracy licencjackiej i w tym zakresie udzielać studentowi pomocy merytorycznej.
6. Podczas realizacji pracy licencjackiej student powinien wykazać, że potrafi sprecyzować cel badawczy.

III. Wytyczne

1. Opiekun pracy dyplomowej jest zobowiązany do ustalenia tematu pracy z uwzględnieniem kierunku bądź kierunków badawczych realizowanych w pracy naukowo-dydaktycznej.
2. W sytuacji braku możliwości ustalenia takiego tematu jego wybór dokonuje się w uzgodnieniu z Dyrektorem (zastępcą Dyrektora) Instytutu.
3. Praca dyplomowa składa się z części wstępnej (wstępu), rozdziałów stanowiących rozwinięcie realizowanego problemu badawczego oraz zakończenia.

4. W części wstępnej pracy dyplomowej należy sformułować cel pracy i zakres badanej problematyki.
5. Liczba rozdziałów jest ustalana indywidualnie w każdym przypadku w zależności od realizowanego problemu badawczego.
6. W pracy dyplomowej powinno się w miarę możliwości zachować proporcje w objętości między poszczególnymi rozdziałami z założeniem, iż rozdział pierwszy, mający charakter wprowadzający, nie powinien przekraczać objętości kolejnych rozdziałów.
7. Opiekun pracy dyplomowej jest zobowiązany do wyboru recenzenta pracy przygotowywanej pod jego kierunkiem. W przypadku niewskazania recenzenta w sposób wskazany w zdaniu poprzednim decyzję w tej sprawie podejmuje Dyrektor (zastępca Dyrektora) Instytutu.
8. W pracy dyplomowej należy stosować odnośniki – przypisy wskazujące na korzystanie przez autora z literatury, orzecznictwa, aktów prawnych czy też dokumentów urzędowych. Cytaty powinny być używane tylko wtedy, kiedy użycie własnego określenia mogłoby zmienić intencję cytowanego autora. Jednakże praca dyplomowa nie może być kompilacją cytatów. Proporcja między tekstem własnym autora a użytymi cytatami powinna być taka, aby nie powstawały wątpliwości co do samodzielnego i oryginalnego charakteru pracy. Wszystkie fragmenty nie pochodzące od autora pracy, w tym cytowane przepisy aktów prawnych, powinny być opatrzone znakami cytowania.
9. W pracy dyplomowej należy w miarę możliwości stosować następujące zasady budowy przepisów:
  - 1) przypisy stosuje się na dole strony z zachowaniem ciągłości, niezależnie od podziału pracy na poszczególne rozdziały;
  - 2) przypisy należy rozpoczynać od wielkiej litery;
  - 3) pozycje literaturowe umieszczone w przypisach muszą mieć odzwierciedlenie w bibliografii; jedynie takie pozycje literaturowe mogą być podawane w bibliografii;
  - 4) przypis zakończony jest kropką;
  - 5) w przypadku korzystania z książek należy przyjąć następującą formę źródła (w przypisie): autor (imię ograniczamy zawsze do inicjału), tytuł, tłumacz, wydawca, miejsce i rok wydania oraz numer strony; przykład:

A. Kowalski, *Prawo administracyjne*, Inicjał, Warszawa 2004, s. 125.
  - 6) przy kolejnym odnośniku zawierającym wcześniej podaną pozycję literaturową nie stosuje się pełnego opisu. W przypadku cytowania jednej pracy danego autora zastosowanie ma następująca nota: autor, *op. cit.*, strona; przykład: A. Kowalski, *op. cit.*, s. 217.

- 7) jeżeli cytuje się kilka pozycji jednego autora, wówczas do powyższej noty należy dodać początkowe słowa tytułu; przykład: dwie pozycje książkowe A. Kowalskiego *Prawo administracyjne* oraz *Prawo gospodarcze*. Korzystając kolejny raz z danej pozycji, należy zaznaczyć: A. Kowalski, *Prawo administracyjne...*, *op. cit.*, s. 22.
- 8) jeśli przypisy następują bezpośrednio po sobie, odnosząc się do tej samej literatury, należy zastosować formę skrótu: *ibidem* wraz z odpowiednim numerem strony. Można zastosować także formę skrótu: *tamże*. Jednakże w pracy należy stosować konsekwentnie łacińskie albo polskie formy skrótu;
- 9) przy korzystaniu z czasopism (oraz publikacji periodycznych) należy stosować następującą formę: autor (imię – inicjał), tytuł, tłumacz, tytuł czasopisma, rok wydania, numer oraz numer strony, przykład: B. Nowak, *Zachowania i norma*, „Państwo i Prawo” 2004, nr 3, s. 30.
- 10) w przypadku gdy przypis odnosi się do tekstu zawartego w wieloautorskiej pracy zwartej, należy zastosować następującą formę: Z. Nowak, *Kompetencja i prawo*, [w:] *Prawne determinanty działalności administracji*, red. A. Kowal, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, s. 81.
- 11) w przypadku cytowania orzecznictwa, w tekście podstawowym wskazuje się wyłącznie tezę, bądź fragment z uzasadnienia wyroku sądu z oznaczeniem sądu. Pozostałe dane indywidualizujące orzeczenie umieszczone są w przypisie, zgodnie z poniższymi przykładami:
- a) w tekście głównym: zgodnie z wyrokiem NSA w Warszawie z dnia 15.03.2011 r. „spółka ma prawo do.....”;
- b) w przypisie: Wyrok NSA w Warszawie z dnia 15.03.2011 r., II FSK 2011/09, „Przegląd Podatkowy” 2012, nr 9, s. 8;
- w przypadku kolejnego cytowania tych samych orzeczeń nie stosujemy skrótów określonych w pkt 18 i 20;
- 12) w sytuacji cytowania aktów prawnych w tekście podstawowym wskazuje się wyłącznie określenie aktu prawnego i jego datę wydania. Pozostałe dane dotyczące publikacji aktu prawnego należy umieścić w przypisie, zgodnie z poniższymi przykładami:
- a) w tekście podstawowym: „na podstawie art. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa”;
- b) w przypisie: T.j. Dz. U. z 2012, poz. 749 ze zm., można też dodawać formuły skrótu, n.p.: „dalej jako: o.p.”;
- 13) w przypadku kolejnego cytowania tych samych aktów prawnych nie stosujemy skrótów określonych w pkt. 6 i 7;
- 14) w przypadku cytowania pism urzędowych stosuje się odpowiednio pkt 11;

10. Na końcu pracy dyplomowej należy zamieścić bibliografię składającą się z wykazu aktów prawnych, literatury, orzecznictwa, pism urzędowych i innych materiałów wykorzystanych w pracy, w tym źródeł internetowych. Pozycje literaturowe w bibliografii podaje się alfabetycznie według nazwiska autora.

III. Egzamin dyplomowy

1. Egzamin dyplomowy składa się w formie ustnej przed komisją złożoną z przewodniczącego, promotora lub jego reprezentanta oraz recenzenta lub jego reprezentanta. Podczas egzaminu student odpowiada na trzy pytania:
  - 1) dwa wylosowane z ogólnego zestawu pytań i podanych studentom w wersji ostatecznej do końca semestru poprzedzającego semestr, w którym ma odbyć się egzamin dyplomowy;
  - 2) jedno z zakresu objętego pracą dyplomową, zadane przez członka komisji.
2. Ocena z egzaminu jest średnią arytmetyczną ocen uzyskanych za odpowiedzi na poszczególne pytania.
3. Na prośbę studenta składającego egzamin komisja może dopuścić obecność publiczności podczas egzaminu.

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ MAGISTERSKIEJ NA KIERUNKU ADMINISTRACJA II STOPNIA

INSTYTUT SPOŁECZNO-PRAWNY PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

IV. Zakres przedmiotowy

2. Niniejsze zasady dotyczą prac magisterskich przygotowywanych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu na kierunku Administracja II stopnia, jak też przeprowadzania egzaminu dyplomowego.

V. Praca magisterska

1. Praca magisterska stanowi podsumowanie wiedzy i umiejętności studenta uzyskanych w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia.
2. Praca magisterska stanowi podstawę do oceny kompetencji społecznych studenta uzyskanych w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia.
3. Temat pracy magisterskiej powinien umożliwiać wykorzystanie uzyskanej przez studenta wiedzy i umiejętności zgodnie z profilem studenta na kierunku administracji, a także powinien wskazywać określony obszar badawczy, a także konkretny problem badawczy (problemy badawcze) i sposób jego rozwiązania oparty na określonej koncepcji.
4. Praca magisterska powinna rozwijać umiejętności magistranta w zakresie rozwiązywania problemów badawczych w danym obszarze wiedzy przy wykorzystaniu zwłaszcza aktów prawnych, literatury, orzecznictwa i pism urzędowych.
5. Praca magisterska jest pracą własną studenta realizowaną pod kierunkiem opiekuna. Opiekun jest zobowiązany nadzorować przygotowanie koncepcji i realizację pracy magisterskiej i w tym zakresie udzielać magistrantowi pomocy merytorycznej. Opiekun zapewnia odpowiednią liczbę konsultacji dotyczącej przygotowywanej pracy magisterskiej. Podczas realizacji pracy magisterskiej student powinien wykazać, że potrafi sprecyzować cel badawczy i koncepcję (z uzasadnieniem) oraz zakres własnej pracy w ramach danego problemu badawczych (problemów badawczych), a także dobrać odpowiednie metody do osiągnięcia tego celu.
6. W ramach pracy magisterskiej student przedstawia rozwiązanie konkretnego problemu badawczych (problemów badawczych) i formułuje wnioski.

III. Wytyczne

11. Opiekun pracy dyplomowej jest zobowiązany do ustalenia tematu pracy z uwzględnieniem kierunku bądź kierunków badawczych realizowanych w pracy naukowo-dydaktycznej.

12. W sytuacji braku możliwości ustalenia takiego tematu jego wybór dokonuje się w uzgodnieniu z Dyrektorem (zastępcą Dyrektora) Instytutu.
13. Praca dyplomowa składa się z części wstępnej (wstępu), rozdziałów stanowiących rozwinięcie realizowanego problemu badawczego oraz zakończenia.
14. W części wstępnej pracy dyplomowej należy sformułować cel pracy i zakres badanej problematyki.
15. Liczba rozdziałów jest ustalana indywidualnie w każdym przypadku w zależności od realizowanego problemu badawczego.
16. W pracy dyplomowej powinno się w miarę możliwości zachować proporcje w objętości między poszczególnymi rozdziałami z założeniem, iż rozdział pierwszy, mający charakter wprowadzający, nie powinien przekraczać objętości kolejnych rozdziałów.
17. Opiekun pracy dyplomowej jest zobowiązany do wyboru recenzenta pracy przygotowywanej pod jego kierunkiem. W przypadku niewskazania recenzenta w sposób wskazany w zdaniu poprzednim decyzję w tej sprawie podejmuje Dyrektor (zastępca Dyrektora) Instytutu.
18. W pracy dyplomowej należy stosować odnośniki – przypisy wskazujące na korzystanie przez autora z literatury, orzecznictwa, aktów prawnych czy też dokumentów urzędowych. Cytaty powinny być używane tylko wtedy, kiedy użycie własnego określenia mogłoby zmienić intencję cytowanego autora. Jednakże praca dyplomowa nie może być kompilacją cytatów. Proporcja między tekstem własnym autora a użytymi cytatami powinna być taka, aby nie powstawały wątpliwości co do samodzielnego i oryginalnego charakteru pracy. Wszystkie fragmenty niepochodzące od autora pracy, w tym cytowane przepisy aktów prawnych, powinny być opatrzone znakami cytowania.
19. W pracy dyplomowej należy w miarę możliwości stosować następujące zasady budowy przepisów:
  - 15) przypisy stosuje się na dole strony z zachowaniem ciągłości, niezależnie od podziału pracy na poszczególne rozdziały;
  - 16) przypisy należy rozpoczynać od wielkiej litery;
  - 17) pozycje literaturowe umieszczone w przypisach muszą mieć odzwierciedlenie w bibliografii; jedynie takie pozycje literaturowe mogą być podawane w bibliografii;
  - 18) przypis zakończony jest kropką;
  - 19) w przypadku korzystania z książek należy przyjąć następującą formę źródła (w przypisie): autor (imię ograniczamy zawsze do inicjału), tytuł, tłumacz, wydawca, miejsce i rok wydania oraz numer strony; przykład:

B. Kowalski, *Prawo administracyjne*, Inicjał, Warszawa 2004, s. 125.
  - 20) przy kolejnym odnośniku zawierającym wcześniej podaną pozycję literaturową nie stosuje się pełnego opisu. W przypadku cytowania jednej pracy danego autora zastosowanie ma następująca nota: autor, *op. cit.*, strona; przykład: A. Kowalski, *op. cit.*, s. 217.
  - 21) jeżeli cytuje się kilka pozycji jednego autora, wówczas do powyższej noty należy dodać początkowe słowa tytułu; przykład: dwie pozycje książkowe A. Kowalskiego *Prawo administracyjne* oraz *Prawo*

gospodarcze. Korzystając kolejny raz z danej pozycji, należy zaznaczyć: A. Kowalski, *Prawo administracyjne...*, *op. cit.*, s. 22.

- 22) jeśli przypisy następują bezpośrednio po sobie, odnosząc się do tej samej literatury, należy zastosować formę skrótu: *ibidem* wraz z odpowiednim numerem strony. Można zastosować także formę skrótu: tamże. Jednakże w pracy należy stosować konsekwentnie łacińskie albo polskie formy skrótu;
- 23) przy korzystaniu z czasopism (oraz publikacji periodycznych) należy stosować następującą formę: autor (imię – inicjał), tytuł, tłumacz, tytuł czasopisma, rok wydania, numer oraz numer strony, przykład: B. Nowak, *Zachowania i norma*, „Państwo i Prawo” 2004, nr 3, s. 30.
- 24) w przypadku gdy przypis odnosi się do tekstu zawartego w wieloautorskiej pracy zwartej, należy zastosować następującą formę: Z. Nowak, *Kompetencja i prawo*, [w:] *Prawne determinanty działalności administracji*, red. A. Kowal, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, s. 81.
- 25) w przypadku cytowania orzecznictwa, w tekście podstawowym wskazuje się wyłącznie tezę, bądź fragment z uzasadnienia wyroku sądu z oznaczeniem sądu. Pozostałe dane indywidualizujące orzeczenie umieszczone są w przypisie, zgodnie z poniższymi przykładami:
- c) w tekście głównym: zgodnie z wyrokiem NSA w Warszawie z dnia 15.03.2011 r. „spółka ma prawo do.....”;
- d) w przypisie: Wyrok NSA w Warszawie z dnia 15.03.2011 r., II FSK 2011/09, „Przegląd Podatkowy” 2012, nr 9, s. 8;
- w przypadku kolejnego cytowania tych samych orzeczeń nie stosujemy skrótów określonych w pkt 18 i 20;
- 26) w sytuacji cytowania aktów prawnych w tekście podstawowym wskazuje się wyłącznie określenie aktu prawnego i jego datę wydania. Pozostałe dane dotyczące publikacji aktu prawnego należy umieścić w przypisie, zgodnie z poniższymi przykładami:
- c) w tekście podstawowym: „na podstawie art. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa”;
- d) w przypisie: T.j. Dz. U. z 2012, poz. 749 ze zm., można też dodawać formuły skrótu, n.p.: „dalej jako: o.p.”;
- 27) w przypadku kolejnego cytowania tych samych aktów prawnych nie stosujemy skrótów określonych w pkt. 6 i 7;
- 28) w przypadku cytowania pism urzędowych stosuje się odpowiednio pkt 11;
20. Na końcu pracy dyplomowej należy zamieścić bibliografię składającą się z wykazu aktów prawnych, literatury, orzecznictwa, pism urzędowych i innych materiałów wykorzystanych w pracy, w tym źródeł internetowych. Pozycje literaturowe w bibliografii podaje się alfabetycznie według nazwiska autora.

VI. Egzamin dyplomowy

4. Egzamin dyplomowy składa się w formie ustnej przed komisją złożoną z przewodniczącego, promotora lub jego reprezentanta oraz recenzenta lub jego reprezentanta. Podczas egzaminu student odpowiada na trzy pytania:
  - 3) dwa wylosowane z ogólnego zestawu pytań i podanych studentom w wersji ostatecznej do końca semestru poprzedzającego semestr, w którym ma odbyć się egzamin dyplomowy;
  - 4) jedno z zakresu objętego pracą dyplomową, zadane przez członka komisji.
5. Ocena z egzaminu jest średnią arytmetyczną ocen uzyskanych za odpowiedzi na poszczególne pytania.
6. Na prośbę studenta składającego egzamin komisja może dopuścić obecność publiczności podczas egzaminu.

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ INŻYNIERSKIEJ NA KIERUNKU BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

INSTYTUT PRZYRODNICZO-TECHNICZNY PWSZ AS W WAŁBRZYCHU

Praca dyplomowa inżynierska jest pisemnym, własnym opracowaniem monograficznym zgodnym z ustalonym tematem. Praca może mieć charakter oryginalny, pogładowy lub przeglądowy. Jest podsumowaniem wiedzy i umiejętności studenta zdobytych w toku studiów I stopnia.

Tematyka pracy powinna umożliwić na szerokie wykorzystanie wiedzy i umiejętności zgodnie z kierunkiem, a także zawierać rozwiązanie konkretnego, w zakresie danej metodyki na poziomie wiedzy zawodowej w zakresie danej metody/techniki.

Praca dyplomowa powinna rozwijać umiejętności dyplomanta w zakresie rozwiązywania problemów, zagadnień technicznych, przy wykorzystaniu wiedzy o charakterze ogólnym i specjalistycznym oraz na podstawie dostępnej literaturze.

Integralną częścią pracy może być model urządzenia, projekt, konstrukcja, program komputerowy itp.

Prace dyplomowa powinno cechować:

- 1) precyzyjne i obiektywne przedstawienie przedmiotu pracy z wyraźnym zaznaczeniem wyników własnych autora na tle opublikowanych materiałów źródłowych,
- 2) przejrzysty układ treści pracy,
- 3) kompletność opracowania,
- 4) poprawność języka i stylu wypowiedzi,
- 5) odpowiedni poziom edytorski (zachowanie wymagań formalnych)

Praca dyplomowa **nie jest** chronologicznym opisem przebiegu badań teoretycznych lub praktycznych ani włożonego wysiłku. **Praca nie jest** podręcznikiem dydaktycznym ani przedstawieniem szerokiego zakresu własnej wiedzy. Praca dyplomowa składa się z szeregu elementów stanowiących logiczną całość.

Merytoryczna stronę pracy dyplomowej określa promotor, opiekujący się dyplomantem.

Zawartość pracy dyplomowej

Praca dyplomowa składa się z następujących elementów:

1. Strona tytułowa
2. Strona z ewentualnym potwierdzeniem (podziękowaniem) od firmy dla potrzeb, której praca była realizowana
3. Opis zastosowanych oznaczeń i skrótów
4. Spis treści
5. Wstęp
6. Cel pracy
7. Treść właściwa, podzielona na rozdziały
8. Podsumowanie z wnioskami
9. Literatura
10. Streszczenie w języku polskim i angielskim
11. Spis tablic, spis rysunków, ewentualne załączniki
12. Oświadczenie wynikające z regulaminu antyplagiatowego

1. WSTĘP

Wstęp jest jedną z najważniejszych części pracy dyplomowej. We wstępie należy uzasadnić podjęcie tematu, stanowi również syntetyczny, logicznie sformułowany przewodnik po treści pracy.

Zestaw pożądanych elementów wstępu obejmuje:

- **genezę podjęcia tematu,**
- ścisłe wyodrębnienie przedmiotu pracy,
- określenie zakresu rzeczowego, czasowego i przestrzennego przedmiotu pracy. Wymienione wyżej elementy wstępu pracy dyplomowej nie powinny zajmować zbyt dużej liczby stron.

2. CEL PRACY

Należy uwypuklić, najlepiej innym rodzajem czcionki np. *kursywa* lub **pogrubienie**. Można również zastosować *kursywę barwną*.

3. TREŚĆ WŁAŚCIWA

Treść właściwa powinna zawierać:

- część teoretyczną w zależności od tematyki pracy – przegląd literatury, podstawy teoretyczne pracy, przepisy prawa,.
- część praktyczną:
- metodykę badań,
- badania lub projekt,

- opracowanie wyników badań,
- podsumowanie,
- wnioski.

4. WYKORZYSTANIE CUDZEGO DOROBKU INTELEKTUALNEGO

Wykorzystywanie cudzego dorobku intelektualnego oraz własnych źródeł informacji o zdarzeniach, zjawiskach, rzeczywistości itd. musi być w pracy udokumentowane.

Gdy cudze, oryginalne myśli przejmują się bez podania źródła, jest to niedozwolony plagiat.

Cytowanie spełnia trzy podstawowe funkcje:

- wskazywanie źródeł wykorzystywanych informacji, poglądów, stanowisk itp.,
- wzbogacanie tekstu zasadniczego dodatkowymi informacjami,
- ukazywanie w różny sposób, np. polemiczny, złożoności tematu, poglądów, okoliczności itp.

Prawo autorskie

Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym wyjaśnianiem, analizą krytyczną, nauczaniem, lub prawami gatunku twórczości.

5. RYSUNKI

Jednym z podstawowych elementów prac inżynierskich są rysunki. Umożliwiają one przedstawienie w sposób jasny i prosty tego, czego nie da się przedstawić tekstem w sposób opisowy lub możliwe jest do opisanego za pomocą długiego i niezbyt czytelnego tekstu. Aby uprościć strukturę pracy, jako rysunki traktuje się:

- właściwe rysunki kreskowe,
- wykresy,
- schematy,
- fotografie.

Rysunek na stronie tekstowej umieszcza się po odwołaniu do niego w tekście.

Umieszczenie rysunków na stronie może być realizowane przez:

- bezpośrednie wykonanie rysunku za pomocą programów komputerowych,
- skanowanie,
- bezpośrednie umieszczanie zdjęć fotografii cyfrowej.

Tytuły rysunków umieszcza się centralnie **pod** rysunkiem np. Wyjaśnienia i opisy umieszczone na rysunku powinny być zrozumiałe i czytelne.

Rys.15. Schemat instalacji elektrycznej budynku

Rys.16. Wykres zależności temperatury od mocy źródła

Jeżeli rysunek nie jest autorstwa autora pracy to również powinna być podana pozycja literatury.

Np. Rys.15. Schemat instalacji elektrycznej budynku [x]

6. TABLICE I TABELE

Tablice i tabele muszą spełniać postulat „samoobjaśnialności”, to znaczy tytuł tablicy i treść nagłówków, powinny zawierać wszystkie potrzebne informacje, tak, aby można było zrozumieć sens tablicy bez poszukiwania dodatkowych objaśnień w tekście pracy. **Tytuł tablicy umieszcza się nad tablicą.**

Jeżeli tabela lub tablica nie jest autorstwa autora pracy to również powinna być podana pozycja literatury.

Np. Tab.1. Dane statystyczne [x]

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Podsumowanie w zależności od tematu i struktury pracy może mieć różną konstrukcję. Dobrze napisane zakończenie musi odpowiadać zapowiedzianemu we wstępie, a zrealizowanemu w pracy zadaniu – celu pracy, niezależnie od dziedziny zainteresowań i przedmiotu pracy. Wnioski muszą być konkretne i wynikać z pracy.

Wynika z tego, że musi istnieć bezpośredni związek między wstępem, częścią zasadniczą i podsumowaniem; podsumowanie **nie jest** elementem nowym, lecz częścią całości, w związku, z czym **nie może** być miejscem, w którym dyplomant **wprowadza nowe fakty, dane lub dowody prezentowanych wyników.**

W podsumowaniu nie wstawia się tabel, rysunków, jedynie omawia się je.

Zakończenie stanowi uogólnienie zagadnienia opracowywanego w pracy oraz miejsce wyciągnięcia wniosków.

W zakończeniu można wyeksponować refleksje o tym, dlaczego osiągnięto taki, a nie inny wynik, co może być nawiązaniem do możliwości dostępu do źródeł lub możliwości przeprowadzenia określonego doświadczenia.

W zakończeniu można przedstawiać dalsze perspektywy i proponowane kierunki badania zagadnienia, wynikającego z tematu pracy.

8. LITERATURA

Literaturę stanowią materiały źródłowe różnego typu. Zalicza się do nich:

- wydawnictwa zwarte,

- wydawnictwa ciągłe,
- wydawnictwa specjalne,
- wydawnictwa elektroniczne.

Wydawnictwa zwarte to wszelkiego rodzaju druki ukazujące się, jako całość, czyli jedno- lub wielotomowe książki, skrypty i materiały konferencyjne. Podstawową zasadą ich cytowania jest podawanie danych w następującej kolejności:

Nazwisko Inicjały imion.: (dwukropek) **Tytuł.** (kropka) **Nazwa wydawnictwa,** (przecinek) **miejsce wydania i rok wydania.**

Przy wielu autorach podaje się nazwiska i inicjały pierwszych i inni

Dane dotyczące materiałów konferencyjnych podaje się w następujący sposób:

Nazwisko i Inicjały imion autora referatu: (dwukropek) **Tytuł referatu.** (kropka) „**Materiały konferencji**” **Nazwa konferencji,** (przecinek) **miejsce konferencji data konferencji.**

Wydawnictwa ciągłe są to wszelkiego rodzaju publikacje ukazujące się w pewnych określonych lub nieokreślonych odstępach czasu. Posiadają one wspólny tytuł i oznaczenie kolejności poprzez numerację bieżącą lub określenie wskazujące na chronologię ich ukazywania się (np. miesięcznik, kwartalnik, rocznik).

Do wydawnictw tych zalicza się:

- czasopisma,
- gazety,
- dzienniki urzędowe.

Dane dotyczące publikacji w czasopismach i gazetach podaje się w następujący sposób:

Nazwisko i Inicjały imion autorów publikacji: (dwukropek) **Tytuł publikacji.** (kropka) **Tytuł czasopisma lub gazety, numer czasopisma lub gazet,** (przecinek) **rok wydania.**

Dane dotyczące publikacji zawartych w dziennikach urzędowych tj. Dzienniku Ustaw, Monitorze Polskim, Dziennikach Urzędowych poszczególnych ministerstw lub województw podaje się w następujący sposób:

Ustawa (Rozporządzenie) „organ wydający” z dnia „data wydania” Tytuł ustawy (Rozporządzenia) (kropka) **Nazwa dziennika publikującego,** (przecinek) **rok publikowania,** (przecinek) **numer dziennika** (przecinek) **numer pozycji,** ewentualnie zapis późniejszych zmian np. z późn. zm.

Do wydawnictw specjalnych zalicza się:

- literaturę patentową,
- opisy patentowe,
- normy,
- mapy,
- ikonografie,

- materiały reklamowe,
- materiały firmowe,
- materiały niepublikowane.

Literatura patentowa są to oficjalne wydawnictwa Urzędu Patentowego RP.

Zasadą jest rozpoczynanie opisu materiału od tytułu.

Podawanie autorskich materiałów niepublikowanych wymaga **každorazowo uzyskania zgody autora**. Dane dotyczące wydawnictw niepublikowanych podaje się w następujący sposób:

Nazwisko i inicjały imion autorów: (dwukropek) **Tytuł.** (kropka) **Określenie rodzaju pracy (np. praca badawcza).**(kropka) **Nazwa instytucji, w której wykonano prace,** (przecinek) **Miejscowość w której ma siedzibę instytucja, rok opracowania,** dodatkowa informacja - (niepublikowana).

Wydawnictwa elektroniczne są to wszystkie dokumenty, które zostały opublikowane wyłącznie w formie elektronicznej. Podstawowe dane opisujące wydawnictwa elektroniczne są takie same jak dla wydawnictw drukowanych. Dodatkowo muszą być one uzupełnione elementami specyficznymi dla dokumentów elektronicznych tj. określenie rodzaju nośnika, adres internetowy, data dostępu. Rodzaj nośnika np.: [Internet], [CD], itp. zawsze pisze się w nawiasie kwadratowym.

Adres internetowy należy wpisywać bardzo dokładnie, w całości. Bardzo długie adresy, nie mieszczące się w jednym wierszu, można dzielić jedynie na jakimś specyficznym znaku np. /, ?, # itp. Datę dostępu pisze się również w nawiasie kwadratowym i poprzedza słowem *dostęp*.

Dane dotyczące wydawnictw elektronicznych podaje się w następujący sposób:

Nazwisko i Inicjały imion autorów: (dwukropek) **Tytuł.** (kropka) **Wydawca,** (przecinek) **[rodzaj nośnika] adres internetowy, data dostępu.**

Tytuły rosyjskich pozycji literaturowych, pisanych cyrylicą podaje się w transkrypcji lub transliteracji alfabetu rosyjskiego na alfabet łaciński zgodnie z normą PN/N -01201. Dotyczy to również innych alfabetów i języków, dla których istnieją odrębne normy. Zestawienie pozycji literaturowych podaje się w albo kolejności alfabetycznej nazwisk pierwszych autorów oraz pierwszych liter publikacji, w których nie podano autorów lub w kolejności cytowania (**w PWSZ zaleca się według kolejności cytowania**).

9. CYTOWANIE

W pracach inżynierskich dotyczących nauk technicznych stosuje się **cytowanie lub wykorzystywanie cudzego dorobku intelektualnego, za pomocą odnośników**.

Sposobu tego używa się w celu zaoszczędzenia miejsca i osiągnięcia większej zwartości pracy. Polega on na wstawianiu, w nawiasie kwadratowym numeru pozycji literaturowej ze spisu zawartego w punkcie „Literatura”. Pozycje tą wstawia się: na końcu ostatniego zdania, dotyczącego cytatu, przed kropką, na końcu zdania, przed dwukropkiem, w przypadku stosowania numeracji lub punktów. Jeżeli cytowanie lub wykorzystywanie cudzego dorobku intelektualnego obejmuje

większą partię materiału to numer pozycji literaturowej umieszcza się na końcu akapitu obejmującego cytowany lub omawiany materiał.

W jednym nawiasie kwadratowym można wstawić numery dowolnej ilości pozycji literaturowych jednak należy zachować uporządkowanie według wzrastającej wartości cyfr np. [4,17,45,103]. Źródeł literatury nie podaje się w przypisach, przypisy to objaśnienia i uwagi, powiązane z tekstem głównym za pomocą odsyłaczy, odnoszące się do poszczególnych wyrazów, zwrotów i fragmentów tekstu.

10. WZORY I RÓWNANIA MATEMATYCZNE

Wzory matematyczne należy pisać za pomocą edytora równań np. Microsoft Equation 3,0 (lub wyższego), umieszczone centralnie.

Obok wzoru, w przypadku stosowania numeracji powinien być podany (umieszczony w okrągłym nawiasie) numer kolejny wzoru, dosunięty do prawego marginesu.

W pracach zawierających niezbyt dużą liczbę wzorów stosuje się numerację kolejną (1,2,3,.....), natomiast w pracach, w których znajduje się duża liczba wzorów można stosować numerację zawierającą oznaczenie rozdziału oraz numer kolejny wzoru w danym rozdziale (np. 4.1, 4.2, 4.3,).

Jeżeli zależność posiada jednostkę miary należy ją podać w kwadratowym nawiasie w układzie SI np.: [kg]

Pod wzorem należy podać objaśnienia, występujących po raz pierwszy w pracy oznaczeń literowych oraz ich wymiarów w jednostkach miar układu SI.

gdzie:

A – czynnik pierwszy,

t – czynnik drugi, ...,

m – czynnik trzeci, ...,

n – czynnik czwarty, ...,

p – czynnik piąty, ...,

k – czynnik szósty, ...

11. TYPOGRAFIA TEKSTU

W poprawnie napisanym tekście:

- w tytułach nie zostawia się wyrazów jednoliterowych na końcu wiersza.
- **tytułów nie kończy się kropką.**
- **nie** dopuszcza się rozpoczynania nowej strony ostatnim wierszem akapitu z poprzedniej strony.

- Nie dopuszcza się pozostawiania u dołu kolumny pierwszego wiersza nowego akapitu.
- Wyrazy dzieli się i przenosi zgodnie z zasadami podanymi w *nowym słowniku ortograficznym*.
- Wyrazów dwusylabowych i jednosylabowych nie dzieli się i nie przenosi.
- Liczb nie dzieli się i nie przenosi.
- Akronimów nie dzieli się i nie przenosi. **Akronim**, wyraz utworzony z pierwszych zgłosek lub liter innych wyrazów (nazwisk, nazw lub określeń), np. UNICEF, NATO.
- Ostatni wiersz akapitu powinien zawierać, co najmniej 5 znaków, plus znak interpunkcyjny kończący tekst akapitu.
- Tytułów *prof., dr hab., dr, mgr, inż.*., znajdujących się przed nazwiskami nie pozostawia się na końcu wiersza.
- Inicjałów imion znajdujących się przed nazwiskiem nie pozostawia się na końcu wiersza.
- Przed jednoliterowymi skrótami nazw i określeń (np. *xxi w., 2005 r., 500 m*) nie pozostawia się liczb arabskich lub rzymskich na końcu wiersza.
- Nie pozostawia się na końcu wiersza wyrazów jednoliterowych *a, i, o, u, w, z*.
- Chcąc wyróżnić partie tekstu należy stosować **wytluszczenie** lub *kursywę*. podkreślenie stosuje się jedynie w rzadkich przypadkach, gdy zachodzi konieczna potrzeba wyróżnienia tekstu a obydwa powyższe sposoby zostały już wykorzystane.
- Nazwiska podaje się w danej pracy jednolicie albo z imionami albo z inicjałami imion.
- Imiona i nazwiska pisane w oryginalnej formie alfabetami niełacińskimi zapisuje się w transkrypcji.
- W całej pracy stosuje się jednolity sposób zapisu dat.
- Po podpisie pod rysunkiem lub tytule nad tablicą nie stawia się kropki.

12. SPISY I ZAŁĄCZNIKI

Spisy tablic i rysunków stanowią ostatni obowiązkowy element pracy dyplomowej. Zamieszcza się je jedynie wtedy, gdy w pracy występują wymienione elementy.

Tytuły spisów pisze się wersalikami, pogrubioną czcionką 12-to punktowa, centrowaną, bez numeracji np.:

12.1. SPIS TABLIC

- Tabl.1. Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa

Tabl.2. Bbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb

12.2. SPIS RYSUNKÓW

Rys.1. Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa.

Rys.2. Bbbbbbb.

W pracach, w których autor pragnie załączyć materiał dowodowy w postaci dużych zestawień, rysunków, fotografii, map itp. można je umieścić w formie załączników. Załączniki te umieszcza się za spisem rysunków lub w specjalnie wykonanej kieszeni, wykonanej w tylnej okładce pracy.

13. WYMAGANIA EDYTORSKIE PRACY DYPLOMOWEJ

Tekst należy napisać w edytorze tekstu Word, czcionką Times New Roman, tytuły rozdziałów napisane czcionką 14 pkt., a tekst czcionką 12 pkt.; marginesy stosowane w pracy: lewy margines (poszerzony) 3,5 cm, prawy 2,5 cm; marginesy górny i dolny 2,5 cm; interlinia 1.5 pkt., wyrównanie (wyjustowanie) tekstu z obu stron.

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ NA KIERUNKU FILOLOGIA

INSTYTUT SPOŁECZNO-PRAWNY PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

Dwuetapowy (A+B) proces dyplomowania, obejmuje: napisanie pracy dyplomowej licencjackiej (część A) oraz egzamin dyplomowy (część B). Celem jest weryfikacja **zakładanych efektów uczenia się** dla kierunku filologia na poziomie studiów licencjackich (pierwszego stopnia) o profilu praktycznym, które są wyszczególnione i opisane symbolami: w zakresie wiedzy (K_W01 do K_W13n), umiejętności (K_U01 do K_U13n) i kompetencji (od K_K01 do K_K05).

W szczególności należy potwierdzić **kierunkowe efekty uczenia się** w zakresie:

- a) rozwiązywania problemów i zagadnień w zakresie glottodydaktyki, językoznawstwa i literaturoznawstwa, przy wykorzystaniu wiedzy o charakterze ogólnym i specjalistycznym oraz dostępnej literatury, czego dowodzi tytuł pracy licencjackiej;
- b) wykorzystywania zdobytych umiejętności z zakresu wiedzy przedmiotowej, praktyki zawodowej oraz innych przedmiotów;
- c) jasnego sprecyzowania realizowanego **celu pracy**, a także jej zakresu;
- d) przedstawiania doboru **materiałów** oraz własnego sposobu rozwiązania zagadnienia z odpowiednim uzasadnieniem wyboru;
- e) czytelnego opisu i prezentacji stosownych **wniosków** w pracy licencjackiej

CZĘŚĆ A. NAPISANIE PRACY LICENCJACKIEJ

I. Praca dyplomanta z promotorem i gwarancje samodzielności pracy

1. Praca dyplomowa licencjacka jest pracą własną studenta, realizowaną pod kierunkiem opiekuna pracy – promotora, który śledzi tok realizacji zadań i udziela dyplomantowi pomocy merytorycznej oraz redakcyjnej, w szczególności w zakresie:
  - a) sprecyzowania tematu,
  - b) odpowiedniego doboru i wykorzystaniu literatury źródłowej,
  - c) określenia celu pracy dyplomowej,
  - d) opracowania redakcyjnego.
2. Gwarancją samodzielności pracy studenta jest odpowiednia liczba indywidualnych konsultacji z opiekunem pracy, a także stosowne oświadczenie autora (stanowiące załącznik do pracy dyplomowej – Załącznik nr 1 do Uchwały 22/2014 z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie zmian w procesie dyplomowania w PWSZ AS w Wałbrzychu).

II. Wymagania formalne

- a. Integralną częścią pracy dyplomowej jest oświadczenie autora o samodzielności o jej wykonaniu i napisaniu.
- b. Pracę dyplomową drukowaną w formacie A4 w ilości 2 egzemplarzy należy przekazać do sekretariatu Instytutu Społeczno-Prawnego na miesiąc przed egzaminem dyplomowym. Wraz z wersją drukowaną należy dostarczyć pracę w wersji elektronicznej (zapis w całości w jednym pliku na nośniku elektrycznym CD-R, DVD-R, w formacie pliku Word, docx).
- c. Dalsze postępowanie reguluje zarządzenie rektora *Regulaminu procedury antyplagiatowej*.

III. Wymagania redakcyjne

1. Objętość pracy dyplomowej:
  - a) cała praca dyplomowa powinna liczyć nie mniej niż 30 i nie więcej niż 35 stron (włączając w to stronę tytułową, strony ze spisem treści, wstępem, rozdziałami i podrozdziałami, wnioskami/podsumowaniem, bibliografią);
  - b) do podanej liczby stron nie wlicza się załączników zawierających kopie kwestionariuszy, materiałów wykorzystanych w badaniu, zdjęć, map itp. oraz streszczenia w języku polskim.
2. Na strukturę pracy dyplomowej składają się:
  - a) STRONA TYTUŁOWA (wg zał. 3 Uchwały Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu, nr 22/2014);
  - b) SPIS TREŚCI (powinien zawierać informacje o poszczególnych częściach składowych pracy i ich rozmieszczeniu na poszczególnych stronach; pierwsza strona spisu treści jest jednocześnie pierwszą numerowaną stroną pracy dyplomowej);
  - c) WSTĘP
  - d) ZASADNICZE CZĘŚCI PRACY - rozdziały
  - e) BIBLIOGRAFIA (alfabetyczny, tj. ułożony według nazwisk autorów, spis wszystkich publikacji naukowych przywołanych/cytowanych w pracy licencjackiej); co najmniej kilkanaście pozycji;
  - f) STRESZCZENIE w języku polskim
  - g) SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Wszystkie części pracy powinny być zestawione w wyżej wymienionym porządku i trwale związane ze sobą za pomocą oprawy zaciskowej o twardym grzbiecie (kolor niebieski/granat) i miękkiej okładce.

IV. Forma pracy

1. Praca licencjacka powinna zostać sporządzona zgodnie z jednym z obowiązujących dla danej dziedziny arkuszem stylów, wskazanym przez promotora. Dokumentacja źródeł naukowych, w tym bibliografia, powinna opierać się na jak najbardziej aktualnych wersjach arkuszy stylów, takich jak Modern Language Association (MLA wydanie 8, <https://style.mla.org>), Chicago Manual of Style (wydanie 16, <http://www.chicagomanualofstyle.org/16/contents.html>), czy American Psychological Association (wydanie 6, www.apastyle.org).
2. Ponadto, maszynopis do druku powinien spełniać wymogi określone w Uchwale Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu nr 22/2014 z dnia 21 maja 2014 r., tj.:
  - a) strona tytułowa powinna być redagowana zgodnie ze wzorem (załącznik nr 1);
  - b) należy korzystać z edytora tekstu Word, czcionki Times New Roman – tytuły rozdziałów powinny być pisane czcionką 14 pkt. pogrubioną, podrozdziałów 12 pkt. pogrubioną, tekst główny czcionką 12 pkt. (bez pogrubienia), a teksty drugorzędne czcionką 11 pkt. (dot. cytatów blokowych, bibliografii, załączników oraz napisów nad tabelami i pod schematami, rysunkami, ilustracjami i wyliczeniami);
  - c) tytuły rozdziałów powinny znajdować się zawsze na nowej stronie, natomiast tytuły podrozdziałów powinny być oddzielone od poprzedzającego tekstu jednym wierszem;
  - d) tabulatory (wcięcia): 1,25 cm; pierwszy wiersz akapitu po tytule wstępu, rozdziału, podrozdziału i podsumowania powinien być bez wcięcia;
  - e) marginesy stosowane w pracy: lewy – 3,5 cm; prawy, górny i dolny – 2,5 cm;
  - f) interlinia 1.5 pkt., wyrównanie (wyjustowanie) tekstu z obu stron;
  - g) numery stron powinny być umieszczone w prawym dolnym rogu; nie podaje się numeru na stronie tytułowej;
  - h) tabele, schematy, rysunki, ilustracje i wyliczenia powinny być odpowiednio ponumerowane w całej pracy i stosownie zatytułowane (czcionka Times New Roman 11 pkt. kursywa);
  - i) numery z tytułami tabel powinny być podane u góry, natomiast numery z tytułami schematów, rysunków i ilustracji u dołu;
  - j) jeśli dana tabela, schemat, rysunek czy ilustracja nie jest dziełem piszącego pracę dyplomową, a pochodzi z innego źródła, wtedy za tytułem należy odpowiednio udokumentować, skąd pochodzi ów element tekstu;
  - k) wszystkie dodane przez siebie uwagi powinny być ujęte w nawiasach klamrowych, np. przy podkreśleniach lub tłumaczeniach podać inicjały swojego imienia (I) i nazwiska (N), np. [emphasis mine: IN, translation mine: IN].

V. Elementy podlegające ocenie pracy dyplomowej to:

1. Kwestie merytoryczne, tj.:
  - a) zgodność treści pracy z tematem,
  - b) poprawnie określony i osiągnięty cel pracy.
2. Kwestie redakcyjne, tj.:
  - a) układ pracy (struktury podziału treści, kompletności rozdziałów),
  - b) sposób doboru i wykorzystania źródeł literaturowych,
  - c) prawidłowość cytowań literatury i zapisu bibliograficznego,
  - d) poprawność składniowa, gramatyczna i ortograficzna.

CZĘŚĆ B. EGZAMIN DYPLOMOWY

(jest zgodny z Uchwałą Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu w *sprawie procesu dyplomowania w PWSZ AS w Wałbrzychu*).

1. Warunkiem przystąpienia do ustnego egzaminu dyplomowego jest uzyskanie 180 pkt. ECTS, w tym napisanie pracy licencjackiej (część A w procesie dyplomowania).
2. Egzamin licencjacki jest egzaminem ustnym, odbywa się w języku specjalności i składa się z trzech pytań. Pierwsze pytanie odnosi się do pracy licencjackiej (jej tematyki, założeń badawczych, przyjętej metodologii, wniosków, bibliografii). Pozostałe dwa pytania odnoszą się do wybranego zakresu tematycznego, zgodnego z typem seminarium licencjackiego wybranego przez studenta (językoznawcze, literaturoznawcze). Pytania te, ewentualnie ułożone w zestawy, są losowane przez studentów w trakcie egzaminu. Nie jest przewidziany dodatkowy czas na przygotowanie odpowiedzi na wylosowane pytania. Zagadnienia obowiązujące na egzaminie licencjackim są udostępniane studentom w semestrze zimowym III roku.
3. Ocena za egzamin dyplomowy jest średnią arytmetyczną z trzech ocen: za prezentację pracy, która weryfikuje kierunkowy efekt kształcenia oznaczony symbolem K_W06, K_W09 oraz za odpowiedzi na każde z dwóch pytań.

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ NA KIERUNKU KOSMETOLOGIA

INSTYTUT ZDROWIA PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

Rozwiązania szczegółowe przebiegu procesu dyplomowania są zgodne z uregulowaniami prawnymi zawartymi w Uchwale Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu.

I. Informacje ogólne

1. Praca dyplomowa jest najważniejszą, samodzielną pracą studenta kończącą cykl dydaktyczny. Wskazuje na umiejętności posługiwania się studenta wiedzą zdobytą w trakcie studiów, potwierdza jego zdolności do samodzielnego rozwiązywania problemów zawodowych oraz do konstruowania logicznego tekstu pisanego językiem właściwym dla specjalności, w oparciu o własne przemyślenia i literaturę przedmiotu.

2. Student pisze pracę dyplomową pod kierunkiem uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego: profesora, doktora habilitowanego, doktora. W przypadku pracy o charakterze aplikacyjnym dopuszcza się promotora z tytułem zawodowym magistra (dotyczy studiów pierwszego stopnia) Dyrektor Instytutu może wyznaczyć dodatkowo opiekuna pomocniczego. Opiekunem pomocniczym może być nauczyciel akademicki ze stopniem magistra.

1. Na uzasadniony wniosek opiekuna pracy lub studenta Dyrektor Instytutu może wyznaczyć innego opiekuna pracy.

2. Temat pracy dyplomowej musi być adekwatny do kierunku studiów i zatwierdzony przez opiekuna pracy, nie później niż do końca listopada piątego semestru studiów.

3. Praca dyplomowa może mieć charakter zarówno czysto teoretyczny (studium literatury przedmiotu) jak i badawczy, w której student prezentuje wyniki badań własnych.

4. Temat pracy dyplomowej o charakterze teoretycznym musi zostać zaakceptowany przez przewodniczącego Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na kierunku Kosmetologia.

5. Podczas pisania pracy dyplomowej opiekun pracy udziela studentowi pomocy merytorycznej oraz redakcyjnej zwłaszcza w określeniu celu pracy, doborze i wykorzystaniu literatury, a także przy wyborze metody badawczej.

6. Prowadzenie pracy odbywa się poprzez regularne konsultacje na terenie PWSZ AS w Wałbrzychu lub/i drogą e-mail. Student podpisuje tzw. harmonogram pisania pracy

dypłomowej, na mocy którego zobowiązuje się do oddawania poszczególnych rozdziałów swojej pracy dyplomowej w terminach wyznaczonych przez opiekuna pracy.

7. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w uchwale Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu nr 68/2017 oraz wewnętrznymi ustaleniami KZdsJK praca dyplomowa musi zawierać autorską część twórczą o charakterze badawczym w przypadku pracy eksperymentalnej lub dokładny przegląd literatury w przypadku pracy teoretycznej.
8. Praca dyplomowa nie może nosić cech plagiatu. Niedopuszczalne są zbyt długie cytowania i nadmierne eksploatowanie jednego źródła. Tabele, wykresy, rysunki, fotografie itp. pochodzące z innych źródeł powinny zawierać przypisy do źródła informacji. Wyklucza się wykorzystywanie cudzego tekstu (także ze zmianami redakcyjnymi) bez podawania źródła.
9. Praca dyplomowa podlega procedurze antyplagiatowej, zgodnie z obowiązującym Zarządzeniem Rektora w sprawie wprowadzenia *Regulaminu antyplagiatowego określającego zasady funkcjonowania Systemu Plagiat.pl w PWSZ AS w Wałbrzychu*.
10. Student dołącza do pracy dyplomowej oświadczenie, że praca została napisana samodzielnie oraz nie była wcześniej przedmiotem procedur związanych z uzyskaniem tytułu zawodowego oraz że wersja drukowana jest identyczna z załączoną wersją elektroniczną (załącznik nr 1 do Uchwały 68/2017).
11. Złożenie pracy dyplomowej w terminie określonym w § 4 Uchwały Senatu nr 68/2017 jest warunkiem zaliczenia seminarium dyplomowego, którego przedmiotowe efekty kształcenia obejmują przygotowanie pracy dyplomowej.

II. Zasady edytorskie pisania pracy dyplomowej.

1. Założenia ogólne.

Praca dyplomowa pisana jest w języku polskim, powinna mieć objętość nie mniejszą niż 30 stron. Treść pracy dyplomowej należy pisać bezosobowo np. omówiono, zastosowano, jest opisany. W pracy powinno się używać czasu teraźniejszego bądź przeszłego, nie należy tworzyć zdań w czasie przyszłym dla określenia efektów czynności np. "skóra podrażniona wykazuje podwyższone ryzyko infekcji", zamiast "skóra podrażniona będzie wykazywać podwyższone ryzyko infekcji". Każdy rysunek (rycina) i tabela zamieszczona w jakiegokolwiek części pracy powinna znaleźć swój odnośnik w tekście. W całej pracy należy, jeśli jest to możliwe, odnosić się do najnowszych pozycji literaturowych. Rozdziały powinny być numerowane wg schematu: 1. Wstęp, 2. Materiał i metody etc., podobnie jak podrozdziały, subrozdziały i infrarozdziały:

1.1

1.2.

1.2.1.

1.2.2. etc

Na podrozdziały i kategorie niższe dzieli się wstęp i zasadnicze rozdziały teoretyczne.

2. Układ pracy dyplomowej.

Układ pracy dyplomowej zależy od jej charakteru (teoretyczny/badawczy).

I. Układ pracy dyplomowej o charakterze badawczym:

- a) strona tytułowa (wzór strony tytułowej w załączniku nr 3 Uchwały Senatu 68/2017), opcjonalnie strona tytułowa praktyk pilotażowych lub innych, przy czym strona z załącznika uczelnianego jest pierwsza,
- b) strona zawierająca dedykacje i /lub podziękowania (opcjonalnie, wg uznania studenta),
- c) spis treści - umieszcza się w nim wszystkie części składowe pracy dyplomowej w kolejności występowania w pracy, z dokładnym podaniem stron od których się rozpoczynają. Pierwsza strona spisu treści jest jednocześnie pierwszą numerowaną stroną pracy dyplomowej, czyli *de facto* stroną nr 3 w przypadku jedynie strony tytułowej, stroną nr 5 w przypadku dwóch stron tytułowych (praktyki pilotażowe i inne) lub stroną nr 7 w przypadku dwóch stron tytułowych i dedykacji. W przypadku, gdy spis treści kończy się na stronie nieparzystej, kolejna (parzysta) strona powinna być pusta.
- d) wstęp - w rozdziale tym należy nakreślić ogólne tło badanego problemu oraz przedstawić stan aktualnej wiedzy obejmującej badane zagadnienie. Wstęp w pracach badawczych może być długi i zawierać informacje literaturowe potrzebne do zapoznania czytelnika z przedmiotem badań. Wstęp zawiera akapit poświęcony celowi/celom pracy, przy czym konieczne są tutaj sformułowania: „Celem teoretycznym pracy jest .....”, „Celem praktycznym pracy jest .....” lub „Celem ogólnym pracy jest...”, „Celami szczegółowymi pracy są...”, „Celem głównym jest ...”, „Cele poboczne to ...” etc.,
- e) materiały i metody - opis materiałów i metod wykorzystanych w badaniach, powinien zawierać takie składowe jak opis badanej grupy, czas badań, metody prowadzenia badań, metody weryfikacji wyników, metody i programy graficzne użyte do prezentacji wyników
- f) wyniki - zawierają szczegółowo opisane i zinterpretowane tabele, wykresy i ryciny, stanowczo nie należy umieszczać w wynikach surowych danych,
- g) dyskusja - to omówienie i zestawienie otrzymanych wyników z danymi literaturowymi, w przypadku braku takich danych dyskusja nie zwalnia studenta z postawienia hipotez lub proponowania określonych rozwiązań,
- h) wnioski - powinny korespondować z założonymi celami oraz opierać się na wynikach badań własnych, wnioski są *de facto* merytorycznym podsumowaniem pracy i nie powinny być przedstawione w formie wypunktowania,

- i) spis rycin i tabel, ryciny i tabele powinny być opisane identycznie jak w podpisach w tekście pracy, a ponadto zawierać link do strony i datę dostępu (w przypadku rycin i tabel ze źródeł internetowych), ryciny i tabele bez takich odnośników lub cytacji są traktowane jako autorskie,
- j) piśmiennictwo - wykaz artykułów, książek oraz pozycji internetowych (oddzielonych od literatury tradycyjnej i umieszczonych na końcu), do których odnoszono się w tekście, w formie nie numerowanej, w kolejności alfabetycznej,
- k) streszczenie w języku polskim i identyczne w języku angielskim (abstract) - zwięzłe przedstawienie celu pracy, materiałów i metod, zawartości rozdziałów, abstract jest numerowany tak samo jak streszczenie i umieszczony pod nim.

II. Układ pracy o charakterze czysto teoretycznym.

- a) strona tytułowa (wzór strony tytułowej w załączniku nr 3 Uchwały Senatu 68/2017), opcjonalnie strona tytułowa praktyk pilotażowych lub innych, przy czym strona z załącznika uczelnianego jest pierwsza,
- b) strona zawierająca dedykacje i /lub podziękowania (opcjonalnie, wg uznania studenta),
- c) spis treści – spis treści - umieszcza się w nim wszystkie części składowe pracy dyplomowej w kolejności występowania w pracy, z dokładnym podaniem stron od których się rozpoczynają. Pierwsza strona spisu treści jest jednocześnie pierwszą numerowaną stroną pracy dyplomowej, czyli *de facto* stroną nr 3 w przypadku jedynie strony tytułowej, stroną nr 5 w przypadku dwóch stron tytułowych (praktyki pilotażowe i inne) lub stroną nr 7 w przypadku dwóch stron tytułowych i dedykacji. W przypadku, gdy spis treści kończy się na stronie nieparzystej, kolejna (parzysta) strona powinna być pusta.
- d) wstęp - w rozdziale tym należy nakreślić ogólne tło badanego problemu, oraz wyraźnie sformułować tezę z nim związaną, wstęp w pracy teoretycznej nie powinien być długi i traktować tylko ogólnie o problemie. Wstęp zawiera akapit poświęcony celowi/celom pracy, przy czym konieczne są tutaj sformułowania: „Celem teoretycznym pracy jest .....”, „Celem praktycznym pracy jest .....” lub „Celem ogólnym pracy jest...”, „Celami szczegółowymi pracy są...”, „Celem głównym jest ...”, „Cele poboczne to ...” etc.,
- e) zasadnicze rozdziały teoretyczne - zawiera argumentację przyjętej tezy popartą odwołaniami do literatury związanej z tematem pracy, czyli *de facto* stanowi główną część pracy,
- f) podsumowanie - zawiera główne wnioski wypływające z pracy, mile widziane są własne przemyślenia i wnioski autora pracy,
- g) spis rycin i tabel - ryciny i tabele powinny być opisane identycznie jak w podpisach w tekście pracy, a ponadto zawierać link do strony i datę dostępu (w przypadku rycin i tabel ze źródeł internetowych), ryciny i tabele bez takich odnośników lub cytacji są traktowane jako autorskie,

- h) piśmiennictwo - wykaz artykułów, książek oraz pozycji internetowych (oddzielonych od literatury tradycyjnej i umieszczonych na końcu), do których odnoszono się w tekście, w formie nie numerowanej, w kolejności alfabetycznej,
- i) streszczenie w języku polskim i identyczne w języku angielskim (abstract) - zwięzłe przedstawienie celu pracy, materiałów i metod, zawartości rozdziałów, abstract jest numerowany tak samo jak streszczenie i umieszczony pod nim.

3. Wymagania edytorskie

Maszynopis do druku powinien spełniać podstawowe wymagania określone w Uchwale Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu nr 68/2017 z dnia 18.10.2017 roku oraz szczegółowe wytyczne określone przez Kierunkowy Zespół do Spraw Jakości Kształcenia na kierunku Kosmetologia.

W myśl postanowień KZdsJK ustala się:

- a) główne rozdziały (wstęp, materiał i metody, streszczenie, etc.) rozpoczyna od się nowej strony, podrozdziały i kategorie niższe oddziela się od znajdującego się wyżej tekstu wersem przerwy; tekst łączy się z rycinami w taki sposób, aby nie zostawały puste miejsca na końcach stron,
- b) każdy akapit rozpoczyna się wcięciem 0,5 cm (wcięcie nie formatuje się tabulatorem), wymagane są marginesy niestandardowe, lustrzane, górny i dolny 2,5 cm, wewnętrzny 3,5 cm, zewnętrzny 2,5 cm,
- c) nie stawia się kropek na końcu tytułu rozdziału, podrozdziału i kategorii niższych,
- d) tekst należy sformatować czcionką niełamliwą edycyjnie (Calibri) w rozmiarze 12 stopni dla tekstu głównego, tytułów podrozdziałów i kategorii niższych, 14 stopni dla tytułów rozdziałów, 10 stopni dla podpisów rycin i tabel,
- e) cały tekst należy wyjustować, dopuszcza się wyrównanie do lewej dla wersów z linkami w rozdziale spis rycin i tabel,
- f) cały tekst pracy należy bezwzględnie sformatować interlinią 1,5 wiersza,
- g) numery stron powinny być wyrównane do środka, przy czym pierwszą stroną z widoczną numeracją jest strona ze spisem treści,
- h) na końcu wiersza nie mogą występować pojedyncze litery lub cyfry. Przeniesienia do kolejnego wiersza wykonuje się przy użyciu tzw. „twardej spacji” (kombinacja klawiszy: Ctrl + Shift + spacja),
- i) zdań nie zaczyna się od słów: aby, ponieważ, więc, a także od spójników, skrótów lub cyfr, w tekście nie stosuje się słów nienaukowych tj. tudzież, iż, niniejszy, a także pojęć nieuprzejmych jak rasa w odniesieniu do geograficznych odmian ludzkich,
- j) ryciny (rysunki, zdjęcia, schematy, wykresy) i tabele należy umieszczać w tekście i numerować cyframi arabskimi według kolejności występowania w pracy. Podpisy powinny być umieszczone pod ryciną, ale nad tabelą. Zaleca się żeby tekst wyprzedzał rycinę lub tabelę, chyba że jest to

niemożliwe ze względu na łamanie tekstu. W tekście pracy należy się powoływać bez nawiasu np. rycina 1 przedstawia, w tabeli 1 można zaobserwować lub w nawiasie np. w budowie warstwowej skóry (ryc. 1) wyróżniamy...,

k) w podpisach rycin i tabel stosujemy odnośnik do źródła: (oryg.) jeśli rycina jest autorstwa osoby piszącej pracę; z nazwiskiem i datą jeśli pochodzi z publikacji np. wg KOWALSKIEGO [2010]; z dopiskiem (źródło internetowe) jeśli pochodzi z internetu. Dodatkowo w przypadku modyfikacji ryciny lub tabeli z internetu bądź publikacji (np. dodania opisu w programie graficznym) dopisuje się określenie (modyf.),

l) nie stawia się spacji przed znakiem przestankowym, lecz po znaku przestankowym,

m) nie stawia się spacji między nawiasem otwierającym i pierwszym słowem w nawiasie, ani między ostatnim słowem w nawiasie a nawiasem zamykającym,

n) nazwy biologiczne przynajmniej szczebla gatunkowego powinny zawierać oprócz nazwy polskiej odpowiednik łaciński pisany kursywą, nazwisko autora nazwy i rok jej publikacji np. tasieniec uzbrojony *Taenia solium* LINNAEUS, 1758,

o) wszystkie nazwiska w tekście pracy, piśmiennictwie, podpisach tabel i rycin, cytowaniach i nazwach biologicznych należy sformatować kapitalikami (kombinacja klawiszy Shift + Ctrl + K),

p) zwroty w języku łacińskim należy sformatować kursywą np. metody hodowli *in vivo*, grupa *sensu stricto* etc., nie formatuje się kursywą słów w języku angielskim np. w skład SIS (skin immune system) wchodzi...,

r) zgodnie z zaleceniami językowymi nazwiska (nie tylko pochodzenia polskiego) należy odmieniać, np. według Kowalskiej, Smitha, McGregora, von Hausena, Coroleva, Smicerovej, Nakamury etc., chyba że jest to niemożliwe np. według Lee, Xia, Cho etc.

s) powołania na piśmiennictwo (cytowania) należy podać w tekście w nawiasie kwadratowym wg schematu: [Nazwisko pierwszego autora, rok] dla prac jednoautorskich, [Nazwisko pierwszego autora, spójnik "i", nazwisko drugiego autora, rok] dla prac dwuautorskich, i/lub [Nazwisko pierwszego autora i wsp., rok] dla prac wieloautorskich. Wszystkie cytowania w tekście powinny znaleźć się w piśmiennictwie, w piśmiennictwie nie może być również więcej pozycji niż cytowane w tekście,

t) spis cytowanych publikacji powinien być umieszczony w rozdziale Piśmiennictwo, alfabetycznie w stosunku do pierwszych liter nazwiska pierwszego autora publikacji wg poniższych wzorów:

Publikacje w czasopismach:

Nazwisko, skrót imienia (imion) pierwszego autora, nazwisko i skrót imienia (imion) drugiego autora itd. (rok). Tytuł artykułu. *Tytuł czasopisma* (pełne nazwy czasopism albo ich skróty), nr tomu (nr zeszytu, jeśli dotyczy): zakres stron.

Przykłady:

LEE MT, HUNG W, SUN T, HUANG HW. (2013). Process of Inducing Pores in Membranes by Melittin. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 111 (35): 14243–14248.

MATYSIAK J, KOKOT Z., MATYSIAK J. (2017). Alergia na jad pszczoły u pszczelarzy. *Alergia Astma Immunologia*, 22 (1): 5-11.

Publikacje książkowe (cała książka):

Nazwisko, skrót imienia (imion). (rok). *Tytuł książki*. Wydawnictwo, miejsce wydania.

Przykład:

PALI J. (1974). *Niektóre problemy współczesnej genetyki i hodowli roślin*. PWRiL, Warszawa.

Rozdział/fragment książki z pracy zbiorowej:

Nazwisko, skrót imienia (imion). (rok). Tytuł rozdziału. W: Skrót imienia (imion), nazwisko redaktora (red.), *Tytuł książki*, strony od-do, wydawnictwo, miejsce wydania.

Przykład:

GOŁĄB J. (2010). Rola czynnika X w dermatozie. W: P. KOWALSKI (red.), *Dermatologia dla kosmetologów*, 235-302, PWN, Warszawa.

Publikacje na stronach internetowych, przykład:

<http://www.pm.microbiology.pl> (dostęp 12.08.2015).

Student jest zobowiązany przygotować obok dwóch egzemplarzy wersji drukowanej pracy dyplomowej również zapis elektroniczny pracy na płycie CD (format pliku Word). Płytę taką umieszcza w białej kopercie, którą opisuje wg wzoru strony tytułowej.

III. Egzamin dyplomowy

Egzamin dyplomowy ma charakter teoretyczny. Celem procesu jest weryfikacja zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności dla kierunku Kosmetologia na poziomie

studiów licencjackich o profilu praktycznym (załącznik nr 1 do Uchwały Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu nr 2/2015 z 18 lutego 2015 roku w sprawie tworzenia i dokumentowania programów kształcenia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia, studiach podyplomowych, kursach doszkalających i szkoleniach).

Warunkiem przystąpienia studenta do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie 180 punktów ECTS oraz pozytywnie oceniona praca dyplomowa przez opiekuna pracy i recenzenta. Jeśli jedna z ocen pracy dyplomowej jest niedostateczna, wówczas o dopuszczeniu studenta do egzaminu dyplomowego decyduje Dyrektor Instytutu po otrzymaniu opinii dodatkowego recenzenta. Egzamin odbywa się przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Dyrektora Instytutu, w skład której wchodzi opiekun pracy, recenzent i przewodniczący komisji (Dyrektor Instytutu lub powołany przez niego nauczyciel akademicki w stopniu co najmniej doktora). Egzamin dyplomowy musi odbyć się w sesji egzaminacyjnej w terminie wyznaczonym przez Dyrektora Instytutu lub w terminie poprawkowym w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionej nieobecności studenta na egzaminie dyplomowym.

1. Przebieg egzaminu dyplomowego

1. Student przedstawia swoją pracę w formie prezentacji multimedialnej (temat pracy, cele, zastosowane materiały i metody badawcze oraz wnioski) (max. 15 min.).
2. Student odpowiada na pytania recenzenta dotyczące zawartości pracy, w przypadku braku pytań od recenzenta przechodzi się do pkt. 3.
3. Student odpowiada na trzy pytania związane z tematyką pracy dyplomowej (po jednym od każdego członka KE).
4. Czas trwania egzaminu nie powinien przekraczać 30 minut.
5. Ocena z egzaminu dyplomowego jest średnią arytmetyczną z ocen za każde pytanie od członków KE (3 składowe) i ocen za prezentację pracy (od każdego z członków KE, 3 składowe). Po zakończeniu egzaminu dyplomowego komisja ustala ocenę końcową na dyplomie według wzoru: $W = x/2 + y/4 + z/4$, gdzie:

x - oznacza średnią arytmetyczną ocen z zaliczeń i egzaminów uzyskanych przez studenta w toku studiów

y – oznacza ocenę z egzaminu dyplomowego

z – oznacza ocenę pracy dyplomowej

Student, który otrzymał ocenę niedostateczną z egzaminu dyplomowego lub nie stawiał się na egzamin, a jego nieobecność była nieusprawiedliwiona ma prawo do przystąpienia po raz drugi (ostatni) do egzaminu dyplomowego w terminie wyznaczonym przez Dyrektora Instytutu w sesji poprawkowej.

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ INŻYNIERSKIEJ NA KIERUNKU LOGISTYKA I STOPNIA

INSTYTUT PRZYRODNICZO-TECHNICZNY PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

I. Wymagania ogólne

1. Praca dyplomowa powinna być przygotowana zgodnie z wymaganiami zawartymi w aktualnie obowiązującej, w PWSZ AS Uchwale w sprawie procesu dyplomowania.
2. Praca dyplomowa jest podsumowaniem wiedzy, umiejętności i kompetencji studenta, zdobytych w toku studiów pierwszego stopnia.
3. Tematyka pracy dyplomowej inżynierskiej powinna w miarę możliwości pozwolić na szerokie wykorzystanie zdobytych przez studenta wiedzy i umiejętności oraz zawierać rozwiązanie konkretnego problemu, na poziomie wiedzy zawodowej, w zakresie danej koncepcji/metody/techniki jego rozwiązania.
4. Podczas przygotowywania pracy dyplomowej inżynierskiej student wykorzystuje narzędzia inżynierskie (zgodnie z tematem) tj. np.: modele obliczeniowe, wyniki symulacji komputerowych, obliczenia, tabele, rysunki, wyniki badań dotyczące rozwiązywanego problemu.
5. Praca inżynierska powinna w sposób szczególny potwierdzać umiejętności dyplomanta w zakresie:
  - a. rozwiązywania problemów/zagadnień technicznych, przy wykorzystaniu wiedzy o charakterze ogólnym i specjalistycznym oraz dostępnej literatury przedmiotu,
  - b. przeprowadzania koniecznych badań, pomiarów i analiz, jeżeli wymaga tego realizacja tematu pracy dyplomowej,
  - c. wykorzystania koncepcji/metod/technik oraz stosowania współczesnych, typowych narzędzi inżynierskich,
  - d. jasnego sprecyzowania realizowanego celu pracy, a także jej zakresu,
  - e. przedstawiania własnego sposobu rozwiązania zagadnienia z odpowiednim uzasadnieniem wyboru,
  - f. czytelnej prezentacji pracy dyplomowej i formułowania stosownych wniosków.

II. Wymagania formalne

1. Objętość pracy dyplomowej inżynierskiej to średnio: 40 – 80 stron (w zależności od realizowanego problemu badawczego). Zgodnie z treścią Uchwały nr 68/2017 objętość pracy inżynierskiej nie powinna być mniejsza niż 30 stron.

2. Integralną częścią pracy dyplomowej jest oświadczenie autora o samodzielności jej przygotowania (wklejone do pracy).
3. Do pracy dyplomowej należy dołączyć płytę CD (zawierającą pełną wersję pracy dyplomowej – zgodnie z Uchwałą nr 68/2017). Płyta powinna być opisana i umieszczona w białej kopercie (format A5) – opis koperty według wzoru strony tytułowej pracy dyplomowej (całość należy wkleić ją na końcu pracy).

III. Struktura pracy

1. Na strukturę pracy dyplomowej w ujęciu ogólnym składają się: wstęp, poszczególne rozdziały i zakończenie (podsumowanie).
2. Wstęp pracy dyplomowej powinien zawierać omówienie całości problematyki ujętej w projekcie inżynierskim z wyraźnie sformułowanym celem, zakresem i przyjętą metodyką/metodą pracy i opisem struktury pracy.
3. Celem pracy dyplomowej - inżynierskiej powinno być zaproponowanie konkretnego rozwiązania problemu występującego np. w przedsiębiorstwie (złożonego – w przypadku studiów o profilu praktycznym);-
4. Zwykle praca dyplomowa inżynierska składa się z trzech rozdziałów, przy czym liczba ta może być większa i jest uzależniona od potrzeb (zakresu realizowanych badań). Pierwszy rozdział to zwykle przegląd literatury niezbędnej do właściwego przygotowania pracy. Kolejne zawierają opis koncepcji i przyjętej metodyki/metody badań, prezentację obiektu badań, wyniki obserwacji, pomiarów, obliczeń i analiz, przedstawienie autorskiego projektu/koncepcji rozwiązania problemu realizującego cel pracy (oryginalnego rozwiązania, które proponuje student) itp. Integralną częścią pracy dyplomowej jest jej zakończenie (podsumowanie przeprowadzonych badań i wnioski końcowe z ustosunkowaniem się do stopnia realizacji zakładanego na wstępie celu pracy).
5. Struktura pracy dyplomowej powinna obejmować w około 50% analizę literatury i praktyki gospodarczej, a w około 50% badania własne studenta. Zalecana jest przy tym przewaga części badawczej (zrealizowanej np. w przedsiębiorstwie).
6. Praca dyplomowa powinna być uzupełniona o wykaz literatury (bibliografię), streszczenie w języku polskim i angielskim oraz załączniki (numerowane). W alfabetycznym wykazie literatury student zapisuje jedynie te pozycje, na które powoływał się w tekście. Przykładowe zapisy:
  - a) artykułu z czasopisma:

- [1] Kowalczyk M. K., *Rola wdrożeń pilotażowych w implementacji koncepcji Lean Management*, „Problemy Jakości”, nr 5/2016.
- b) książki z podanym autorem/autorami:
- [2] Szołtysek J., *Kreowanie mobilności mieszkańców miast*, Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2011.
- c) rozdziału z pracy zbiorowej (książki) pod redakcją:
- [3] Kauf S., *Inteligentna (smart) logistyka miejska*, [w:] *Logistyka. Współczesne wyzwania*, nr 7, red. J. Szołtysek, B. Detyna, Wydawnictwo Uczelniane Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu, Wałbrzych 2016.
- d) stron internetowych, na których podano autora/autorów i tytuł publikacji:
- [4] Dermout D., Weiss W., *Logistyczne sterowanie zapasami – komputerowe wspomaganie decyzji*, [on-line:] <http://www.logistyka.net.pl/images/articles/5398/Ref-22.pdf> (dostęp 12.01.2017 r.).
- e) stron internetowych, na których brakuje danych o autorze publikacji:
- [5] <http://lean.org.pl/?gclid=CLHo8uyzxNICFQhnGQOdjTQOXw> (dostęp 04.12.2016 r.).
7. Do pracy należy dołączyć wykazy rysunków i tabel (z podaniem ich tytułów i odniesieniem do stron, na których są prezentowane).
8. Właściwa liczba stron pracy dyplomowej dotyczy pracy, bez uwzględnienia stron załączników. Kolejne załączniki powinny być ponumerowane, a ich numery powinny mieć swoje odniesienie w tekście pracy dyplomowej. Możliwe jest stosowanie odrębnej numeracji stron załączników.

IV. Podstawowe wymagania edytorskie

1. Strona tytułowa pracy dyplomowej powinna być przygotowana według wzoru umieszczonego w Załączniku do Uchwały w sprawie procesu dyplomowania.
2. Standardowy styl dokumentu to: format A 4, wielkość czcionki podstawowej – 12 pkt, wskazana wielkość nagłówków (głównych - rozdziałów) - 14 pkt - pogrubione, wielkość nagłówków (podpunktów – podrozdziałów) – 13 pkt – pogrubione, styl czcionki *Times New Roman*, odstępy między wierszami 1,5, marginesy: górny - 2,5 cm., dolny – 2,5 cm., lewy - 3,5 cm., prawy - 2,0 cm, tekst wyrównany (wyjustowany) do obu marginesów, wcięcie każdego akapitu 1,25 cm, strony numerowane.

3. Odniesienia do literatury ujmowane są liczbowo w nawiasach prostokątnych i muszą być zgodne z numeracją alfabetycznego wykazu literatury (bibliografią), umieszczoną na końcu pracy – tzw. przypisy końcowe (przykładowo: [10, s. 13-14] – oznacza odniesienie się studenta do pozycji nr 10 z wykazu bibliografii, a dokładnie do stron 13-14 z tej pozycji).
4. Źródła internetowe wymagają podania informacji dotyczących adresu oraz daty dostępu.
5. Prezentacje graficzne w pracy dyplomowej - inżynierskiej powinny być opatrzone tytułami (numeracja kolejnych tabel, rysunków i fotografii) oraz podanymi źródłami pochodzenia.
6. Tytuły tabel umieszczane są w ich górnej części (razem z numeracją – czcionka - 12 pkt), natomiast źródła ich pochodzenia zapisujemy pod tabelą – czcionka - 10 pkt), Interlinia 1,0, tekst w tabeli – czcionka – 10 pkt. Przykład:

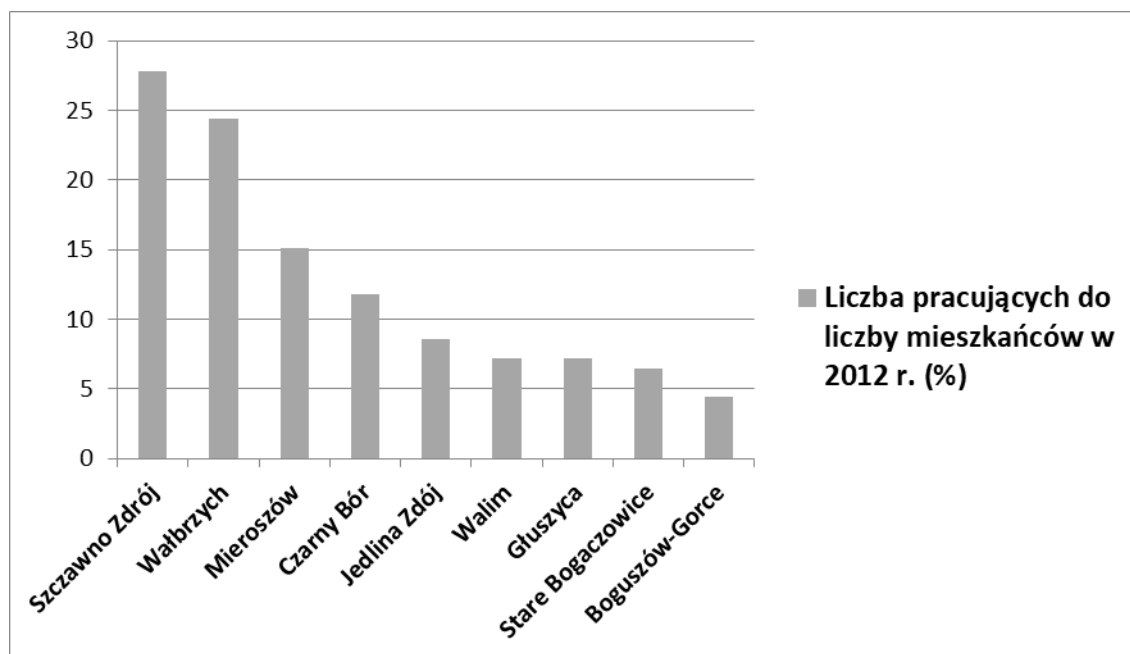
Tab. 1. Wskazania pracodawców w zakresie programów i planów kształcenia na kierunku *logistyka* (VI – VII 2012 r.)

W zakresie wiedzy należy zwrócić szczególną uwagę na:	
<ul style="list-style-type: none"> – poparcie teorii przykładami z życia gospodarczego („pokazać” studentowi praktyczne rozwiązania w konkretnym przedsiębiorstwie), – większy „nacisk” na języki obce, – większy udział „praktyków” w prowadzeniu zajęć (głównie ćwiczeniowych), – zajęcia praktyczne częściowo prowadzone w przedsiębiorstwach, – przekazywanie wiedzy zgodnej z obecnymi tendencjami w branży TSL, – przekazywanie wiedzy w bardziej zróżnicowanych formach, np.: szkoleń, warsztatów, laboratoriów, projektów, seminariów itp. 	
W zakresie umiejętności należy zadbać o:	
<ul style="list-style-type: none"> – ukierunkowanie studentów w większym stopniu na pracę w systemach ERP (<i>Enterprise Resource Planning</i>), – zdobycie przez studentów umiejętność swobodnego posługiwania się minimum jednym językiem obcym (w mowie i piśmie), – zdobycie umiejętność wykorzystania posiadanej wiedzy w praktyce, – znajomość i biegłość posługiwania się narzędziami obsługi logistyki (np. giełdą transportową, stronami internetowymi, systemami informatycznymi do obsługi magazynów, produkcji, zakupów, sprzedaży itp.), – zdobycie umiejętności pisania pism, np. podań, oświadczeń, życiorysu, autoprezentacji itp. 	
W zakresie kompetencji społecznych uczelnia powinna wspierać studentów w osiągnięciu umiejętności:	
<ul style="list-style-type: none"> – współpracy w zespole oraz – radzenia sobie ze stresem. 	

Źródło: opracowanie własne

7. Tytuły rysunków (schematów, diagramów, wykresów) i fotografii (razem z numeracją), a także źródła ich pochodzenia zapisujemy w ich dolnych częściach (pod rysunkami i fotografiami – czcionka - 12 pkt dla tytułów, czcionka - 10 pkt dla zapisu źródeł), Interlinia 1,0.

Przykład:

Rys. 1. Wskaźnik liczby pracujących do liczby mieszkańców ogółem w Wałbrzychu i Powiecie Wałbrzyskim (dane z 31.12.2012 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [10, s. 25]

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ – MAGISTERSKIEJ NA KIERUNKU LOGISTYKA II STOPNIA

INSTYTUT PRZYRODNICZO-TECHNICZNY PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

I. Wymagania ogólne

1. Praca magisterska powinna być przygotowana zgodnie z wymaganiami zawartymi w aktualnie obowiązującej, w PWSZ AS Uchwale w *sprawie procesu dyplomowania*.
2. Praca magisterska ma na celu rozwiązanie problemu o dość wąskim zakresie, za pomocą metody naukowej. Powinna zawierać wyniki badań własnych autora, w których kładzie się nacisk na połączenie teorii i badań wykorzystujących informacje pochodzące z praktyki gospodarczej.
3. Autor pracy magisterskiej powinien wykazać się twórczym wykorzystaniem zdobytej wiedzy, będącym świadectwem nabytych umiejętności.
4. Przygotowanie pracy magisterskiej powinno kształtować u dyplomanta m.in. następujące umiejętności:
  - a. oceny dorobku teoretycznego – oceny związanej z wybranym tematem literatury przedmiotu,
  - b. samodzielnego poszukiwania istniejących opracowań naukowych i opisów praktyki gospodarczej,
  - c. diagnozowania i oceny problemu w badanym podmiocie gospodarczym,
  - d. zaprojektowania nowych rozwiązań lub modyfikacji istniejących,
  - e. samodzielnego budowania prawidłowych konstrukcji logicznych (logicznego toku wywodów) – metodycznie właściwych,
  - f. stosowania warsztatu badawczego, a w szczególności stosowania metod pracy naukowej,
  - g. identyfikacji, analizowania i oceny otaczających zjawisk, zwłaszcza tych z którymi dyplomant będzie miał do czynienia w praktyce gospodarczej (dostrzegania prawidłowości występujących w obrębie tych zjawisk),
  - h. praktycznego posługiwania się nabytymi podczas studiów efektami kształcenia (kompetencjami) - wykorzystywania ich w praktyce gospodarczej i/lub podczas wnioskowania teoretycznego,
  - i. osadzenia problemu badawczego w literaturze,
  - j. posługiwania się jasnym i precyzyjnym językiem.

II. Wymagania formalne

1. Objętość pracy magisterskiej to średnio: 45-80 stron (w zależności od realizowanego problemu badawczego). Zgodnie z treścią Uchwały objętość pracy magisterskiej nie powinna być mniejsza niż 45 stron.
2. Integralną częścią pracy magisterskiej jest oświadczenie autora o samodzielności jej przygotowania (wklejone do pracy).
3. Do pracy dyplomowej należy dołączyć płytę CD (z pełną wersją pracy dyplomowej – zgodnie z Uchwałą). Płyta powinna być opisana i umieszczona w białej kopercie (format A5) – opis koperty według wzoru strony tytułowej pracy dyplomowej (całość należy wkleić na końcu pracy).

III. Struktura pracy

1. Na strukturę pracy dyplomowej w ujęciu ogólnym składają się: wstęp, poszczególne rozdziały i zakończenie (podsumowanie).
2. Praca magisterska powinna mieć uporządkowany merytorycznie układ wewnętrzny.
3. Wstęp pracy magisterskiej powinien zawierać uzasadnienie podjęcia tematu - opisanie całości problematyki ujętej w pracy dyplomowej z wyraźnie sformułowanym celem, zakresem pracy i opisem jej struktury.
4. Zwykle praca dyplomowa - magisterska składa się z czterech rozdziałów, przy czym liczba ta może być większa i jest uzależniona od potrzeb (zakresu realizowanych badań). Pierwszy rozdział to zwykle przegląd literatury niezbędnej do właściwego przygotowania pracy. Kolejne zawierają opis koncepcji i przyjętej metodyki badań (z wyraźnym podkreśleniem celu pracy) oraz prezentację wyników przeprowadzonych analiz. Integralną częścią pracy jest jej zakończenie - podsumowanie przeprowadzonych badań i wnioski końcowe z ustosunkowaniem się do stopnia realizacji zakładanego na wstępie celu pracy - rozwiązania problemu badawczego. W zakończeniu powinna znaleźć się interpretacja (ocena) uzyskanych rezultatów.
5. Struktura pracy magisterskiej powinna prowadzić do realizacji celu pracy i być zgodna z przyjętą metodyką rozwiązania zdefiniowanego problemu.
6. Praca dyplomowa powinna być uzupełniona o wykaz literatury (bibliografię), streszczenie w języku polskim i angielskim oraz załączniki (numerowane). W alfabetycznym wykazie literatury student zapisuje jedynie te pozycje, na które powoływał się w tekście. Przykładowe zapisy:

a) artykułu z czasopisma:

[1] Kowalczyk M. K., *Rola wdrożeń pilotażowych w implementacji koncepcji Lean Management*, „Problemy Jakości”, nr 5/2016.

b) książki z podanym autorem/autorami:

[2] Szołtysek J., *Kreowanie mobilności mieszkańców miast*, Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2011.

c) rozdziału z pracy zbiorowej (książki) pod redakcją:

[3] Kauf S., *Inteligentna (smart) logistyka miejska*, [w:] *Logistyka. Współczesne wyzwania*, nr 7, red. J. Szołtysek, B. Detyna, Wydawnictwo Uczelniane Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu, Wałbrzych 2016.

d) stron internetowych, na których podano autora/autorów i tytuł publikacji:

[4] Dermout D., Weiss W., *Logistyczne sterowanie zapasami – komputerowe wspomaganie decyzji*, [on-line:] <http://www.logistyka.net.pl/images/articles/5398/Ref-22.pdf> (dostęp 12.01.2017 r.).

e) stron internetowych, na których brakuje danych o autorze publikacji:

[5] <http://lean.org.pl/?gclid=CLHo8uyzxNICFQhnGQOdjTQOXw>
(dostęp 04.12.2016 r.).

7. Do pracy należy dołączyć wykazy rysunków i tabel (z podaniem ich tytułów i odniesieniem do stron, na których są prezentowane).

8. Właściwa liczba stron pracy dyplomowej dotyczy pracy, bez uwzględnienia stron załączników. Kolejne załączniki powinny być ponumerowane, a ich numery powinny mieć swoje odniesienie w tekście pracy dyplomowej. Możliwe jest stosowanie odrębnej numeracji stron załączników.

IV. Podstawowe wymagania edytorskie

1. Strona tytułowa pracy dyplomowej powinna być przygotowana według wzoru umieszczonego w Załączniku nr 3 do Uchwały.

2. Standardowy styl dokumentu to: format A 4, wielkość czcionki podstawowej – 12 pkt, wskazana wielkość nagłówek (głównych - rozdziałów) - 14 pkt - pogrubione, wielkość nagłówek (podpunktów – podrozdziałów) – 13 pkt – pogrubione, styl czcionki *Times New Roman*, odstępy między wierszami 1,5, marginesy: górny - 2,5 cm., dolny – 2,5 cm., lewy - 3,5 cm., prawy - 2,0 cm, tekst wyrównany (wyjustowany) do obu marginesów, wcięcie każdego akapitu 1,25 cm, strony numerowane.

3.Odniesienia do literatury ujmowane są liczbowo w nawiasach prostokątnych i muszą być zgodne z numeracją alfabetycznego wykazu literatury (bibliografią), umieszczoną na końcu pracy – tzw. przypisy końcowe (przykładowo: [10, s. 13-14] – oznacza odniesienie się studenta do pozycji nr 10 z wykazu bibliografii, a dokładnie do stron 13-14 z tej pozycji).

4.Źródła internetowe wymagają podania informacji dotyczących adresu oraz daty dostępu.

5.Prezentacje graficzne w pracy magisterskiej powinny być opatrzone tytułami (numeracja kolejnych tabel, rysunków i fotografii) oraz podanymi źródłami pochodzenia.

6.Tytuły tabel umieszczane są w ich górnej części (razem z numeracją – czcionka - 12 pkt), natomiast źródła ich pochodzenia zapisujemy pod tabelą – czcionka - 10 pkt). Interlinia 1,0, tekst w tabeli – czcionka – 10 pkt. Przykład:

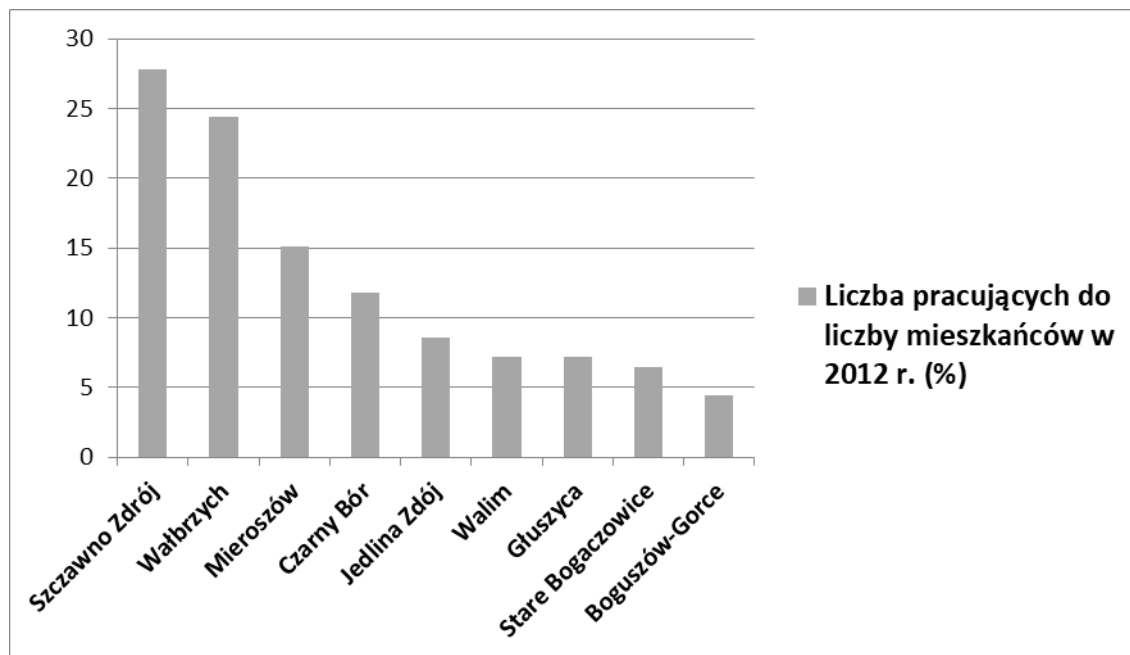
Tab. 1. Wskazania pracodawców w zakresie programów i planów kształcenia na kierunku *logistyka* (VI – VII 2012 r.)

W zakresie wiedzy należy zwrócić szczególną uwagę na:
<ul style="list-style-type: none">
– poparcie teorii przykładami z życia gospodarczego („pokazać” studentowi praktyczne rozwiązania w konkretnym przedsiębiorstwie),
– większy „nacisk” na języki obce,
– większy udział „praktyków” w prowadzeniu zajęć (głównie ćwiczeniowych),
– zajęcia praktyczne częściowo prowadzone w przedsiębiorstwach,
– przekazywanie wiedzy zgodnej z obecnymi tendencjami w branży TSL,
– przekazywanie wiedzy w bardziej zróżnicowanych formach, np.: szkoleń, warsztatów, laboratoriów, projektów, seminariów itp.
W zakresie umiejętności należy zadbać o:
<ul style="list-style-type: none">
– ukierunkowanie studentów w większym stopniu na pracę w systemach ERP (<i>Enterprise Resource Planning</i>),
– zdobycie przez studentów umiejętność swobodnego posługiwania się minimum jednym językiem obcym (w mowie i piśmie),
– zdobycie umiejętność wykorzystania posiadanej wiedzy w praktyce,
– znajomość i biegłość posługiwania się narzędziami obsługi logistyki (np. giełdą transportową, stronami internetowymi, systemami informatycznymi do obsługi magazynów, produkcji, zakupów, sprzedaży itp.),
– zdobycie umiejętności pisania pism, np. podań, oświadczeń, życiorysu, autoprezentacji itp.
W zakresie kompetencji społecznych uczelnia powinna wspierać studentów
w osiągnięciu umiejętności:
<ul style="list-style-type: none">
– współpracy w zespole oraz
– radzenia sobie ze stresem.

Źródło: opracowanie własne

7. Tytuły rysunków (schematów, diagramów, wykresów) i fotografii (razem z numeracją), a także źródła ich pochodzenia zapisujemy w ich dolnych częściach (pod rysunkami i fotografiami – czcionka - 12 pkt dla tytułów, czcionka - 10 pkt dla zapisu źródeł), Interlinia 1,0.

Przykład:

Rys. 1. Wskaźnik liczby pracujących do liczby mieszkańców ogółem w Wałbrzychu i Powiecie Wałbrzyskim (dane z 31.12.2012 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [10, s. 25]

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ NA KIERUNKU PEDAGOGIKA

INSTYTUT SPOŁECZNO-PRAWNY PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

Procedura postępowania obejmująca **dwa etapy: napisanie pracy licencjackiej i egzamin dyplomowy** jest ukierunkowana na weryfikację **zakładanych efektów uczenia się dla kierunku pedagogika** na poziomie studiów licencjackich (pierwszego stopnia) o **profilu praktycznym** wyszczególnionych i opisanych symbolami: w zakresie wiedzy (K_W01 do K_W11), umiejętności (K_U01 do K_U13 i kompetencji K_K01 do K_K05) w szczególności:

- rozwiązywania problemów i zagadnień psychologiczno - pedagogicznych przy wykorzystaniu wiedzy o charakterze ogólnym i specjalistycznym oraz dostępnej literatury przedmiotu,
- stopnia opanowania warsztatu pracy nauczyciela – wychowawcy w placówkach opieki i wychowania (metody, formy organizacyjne procesu wychowania),
- trafnego sprecyzowania **celu pracy** i jej zakresu,
- logicznego ustrukturyzowania teoretycznych i metodologicznych założeń pracy (adekwatny do problemu badawczego dobór metod, technik i narzędzi badawczych oraz ich uzasadnienie),
- umiejętnego sformułowania **wniosków** i ich zgodności z tematem pracy.

§ 1

Praca licencjacka - wymagania ogólne

- Temat pracy licencjackiej obejmować powinien - w miarę możliwości - wiedzę i umiejętności dyplomanta adekwatne do studiowanego kierunku/ specjalności.
- Praca licencjacka powinna odzwierciedlać umiejętności dyplomanta w zakresie rozwiązywania prostego zadania badawczego w zakresie studiowanego kierunku oraz wykorzystania materiałów przeglądowych, literatury przedmiotu lub/i doświadczeń własnych zdobytych podczas praktyki zawodowej.
- Praca licencjacka jest efektem pracy własnej dyplomanta pod kierunkiem opiekuna naukowego.

§ 2

Opiekun pracy

- Ustala wspólnie z dyplomantem temat i cel pracy.
- Pomaga w doborze i wykorzystaniu źródeł.

- Analizuje wspólnie z dyplomantem dobór metod, technik i narzędzi badawczych.
- Udziela wskazówek redakcyjnych.
- Na bieżąco śledzi postępy dyplomanta.
- Wskazuje/proponuje recenzenta do pracy przygotowanej pod jego kierunkiem.

§3

Wymagana struktura pracy (elementy)

- **STRONA TYTUŁOWA** (zgodnie z wymaganiami Uchwały Senatu nr 68 z dnia 18 października 2017 r.)
- **SPIS TREŚCI** (informacje o częściach pracy i ich rozmieszczeniu na poszczególnych stronach; pierwsza strona spisu treści jest jednocześnie pierwszą, numerowaną stroną pracy dyplomowej);
- **WSTĘP**
- **ROZDZIAŁY/CZĘŚCI PRACY**
- **PODSUMOWANIE I WNIOSKI**
- **BIBLIOGRAFIA** (w alfabetycznym porządku nazwisk autorów; wymagane jest co najmniej kilkanaście pozycji)
- **NETOGRAFIA** (źródła internetowe)
- **STRESZCZENIE** (krótka charakterystyka pracy w tym w języku angielskim)
- **ANEKS** (wszystkie ponumerowane załączniki, do których odwołujemy się na poszczególnych stronach pracy)

§4

Wymagania formalno - edytorskie

- Strona tytułowa redagowana jest zgodnie ze wzorem (**zał.3**);
- Edytor tekstu Word, czcionka Times New Roman, tytuły rozdziałów napisane czcionką 14 pkt., a tekst czcionką 12 pkt.;
- Marginesy stosowane w pracy: lewy margines (poszerzony) 3,5 cm, prawy 2,5 cm; marginesy górny i dolny 2,5 cm;
- Interlinia 1.5 pkt., wyrównanie (wyjustowanie) tekstu z obu stron.
- Edycja pracy dyplomowej (sposób cytowania, odnośniki do literatury, wykaz cytowanych prac, itp.) powinna być zgodna z przyjętymi w danej dyscyplinie naukowej normami, zgodna z wewnętrznymi ustaleniami dla danego kierunku studiów.

- **Objętość pracy dyplomowej licencjackiej i inżynierskiej nie powinna być mniejsza niż 30 stron; nie większa jednak niż 45.**

Wymagania dla wersji drukowanej:

- dwustronny wydruk komputerowy,
- format papieru: A4,
- kartki trwale związane ze sobą, oprawa zaciskowa o twardym grzbiecie - kolor niebieski/granat, okładki miękkie

Wymagania dla wersji elektronicznej:

- zapis w całości w jednym pliku na nośniku elektrycznym (CD-R, DVD-R) w formacie pliku Word, doc;
- płyta podpisana w miejscu do tego przeznaczonym i oddana w opisanej papierowej kopercie (kopertę należy opisać tak samo jak stronę tytułową pracy dyplomowej).

Spis cytowanych publikacji - wzory

Wzór 1 – zapis pracy zwartej

1. M. Łobocki, *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2007, s. 12.
2. Ibidem, s. 12. (lub Tamże, s. 12)
3. Ibidem (oznacza, że nadal aktualna jest s.12.)
4. M. Łobocki, *Wprowadzenie...*, op. cit., s.17.
5. M. Łobocki, *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2007, s. 12 i nast.

Wzór 2 – zapis artykułu (opracowania) zamieszczonego w pracy zwartej (pod redakcją)

1. J. Gęsicki, *Teorie i koncepcje szkoły przyszłości*, [w:] Cz. Plewka, H. Bednarczyk (red.), *Vademecum menedżera oświaty*, Instytut Technologii Eksploatacji, Radom 2000, s. 32.
2. J. Gęsicki, *Teorie...*, op. cit. s. 36.
3. Ibidem (Tamże), s. 36).

Wzór 3 – zapis artykułu zamieszczonego w czasopiśmie

1. J. Fudali, *Szkolne kluby wyzwania cywilizacyjnego*, „Ruch Pedagogiczny” 1994 nr 1, s. 5.
2. J. Fudali, *Szkolne...*, po. cit., s. 7.
3. Ibidem (Tamże, s. 7)

Wzór 4 – zapis aktów prawnych

1. Rozporządzenie z dnia 15 lutego 1999 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać osoby zajmujące stanowiska dyrektorów oraz inne stanowiska kierownicze w przedszkolach oraz poszczególnych typach szkół i placówek, Dz.U. z 1999 r. Nr 14, poz. 126.

§5

Ocena pracy dyplomowej

1. Ocena merytoryczna to pytania o to, czy:

- tytuł pracy jest zgodny z tematem pracy
- czy temat pracy jest zgodny z treścią pracy
- poprawnie sformułowano cele pracy i stopień ich realizacji
- trafnie sformułowano problemy i hipotezy badawcze
- dobór metod, technik i narzędzi badawczych jest adekwatny do sformułowanych problemów badań własnych
- weryfikacja empiryczna hipotez jest przeprowadzona logicznie
- **refleksja własna, dyskusja/analiza wokół wyników badań własnych** są jasne i komunikatywne
- w sformułowanych wnioskach znajdują odzwierciedlenie zweryfikowane hipotezy badań własnych.

2. Ocena redakcyjna dotyczy:

- układu pracy (podział treści, kompletność rozdziałów)
- doboru i stopnia wykorzystania źródeł
- zapisu cytowanej literatury i bibliografii
- poprawności składniowej, gramatycznej i ortograficznej (poprawnej polszczyzny)

§ 6

EGZAMIN DYPLOMOWY

Warunkiem dopuszczenia dyplomanta do ustnego egzaminu jest:

- Uzyskanie wymaganej liczby pkt. ECTS, wskazanej w programie kształcenia dla danego poziomu i kierunku studiów, tj. 180 pkt. ECTS
- Dyplomant przystępuje do ustnego egzaminu dyplomowego po otrzymaniu dwóch pozytywnych ocen pracy dyplomowej (opiekuna pracy i recenzenta). Jeśli jedna z ocen pracy dyplomowej jest niedostateczna, o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego decyduje dyrektor instytutu, po zasięgnięciu opinii dodatkowego recenzenta.
- Pozytywny wynik w procedurze antyplagiatowej.
- Złożenie (co najmniej na dwa tygodnie przed wyznaczonym terminem egzaminu dyplomowego), wymaganych dokumentów, tj. sześć fotografii o wymiarach 4,5 x 6,5 cm, karty obiegowej, dowodu wpłaty za wydanie dyplomu oraz oświadczenia wynikającego z regulaminu antyplagiatowego,
- **Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją** powołaną przez dyrektora instytutu.
- **Dyplomant przystępuje do egzaminu ustnego** przed komisją złożoną z przewodniczącego, promotora lub jego reprezentanta oraz recenzenta lub jego reprezentanta.
- Dyplomant **odpowiada na trzy pytania – dwa**, losuje z opracowanego zestawu *Zagadnień ogólnopedagogicznych/specjalnościowych* dla kierunku pedagogika; **trzecie** pytanie z zakresu pracy dyplomowej zadaje opiekun pracy lub jego reprezentant.
- Ocenę końcową z egzaminu ustnego stanowi średnia arytmetyczna ocen uzyskanych z trzech pytań.

§ 7

Kryteria oceny końcowej

- **Przewodniczącym komisji jest dyrektor instytutu**, zastępca dyrektora lub nauczyciel akademicki (wskazany przez dyrektora), co najmniej ze stopniem naukowym doktora. Na wniosek studenta lub opiekuna pracy dyplomowej (złożony najpóźniej 7 dni przed terminem) egzamin może być egzaminem otwartym; decyzję w tej sprawie podejmuje dyrektor instytutu.

§ 8

- **Ocena niedostateczna** z egzaminu dyplomowego lub nieusprawiedliwiona nieobecność studenta na egzaminie oznacza, że dyrektor instytutu wyznacza drugi ostateczny termin egzaminu dyplomowego w sesji poprawkowej.

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ NA KIERUNKU TECHNIKI DENTYSTYCZNE

INSTYTUT ZDROWIA PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

Trzyetapowy (A+B+C) proces dyplomowania obejmuje: napisanie pracy licencjackiej (część A), wykonanie praktycznej pracy protetycznej (część B) oraz egzamin dyplomowy (część C). Celem procesu jest weryfikacja zakładanych efektów uczenia się dla kierunku *Techniki dentystyczne* na poziomie studiów licencjackich (pierwszego stopnia) o profilu praktycznym, które są wyszczególnione i opisane symbolami: w zakresie wiedzy (K_W01 do K_W12), umiejętności (K_U01 do K_U13 i kompetencji K_K01 do K_K06).

W szczególności należy potwierdzić kierunkowe efekty uczenia się w zakresie:

- rozwiązywania problemów i zagadnień dentystycznych w zakresie protetyki i ortodoncji, przy wykorzystaniu wiedzy o charakterze ogólnym i specjalistycznym oraz dostępnej literatury, czego dowodzi tytuł pracy licencjackiej,
- umiejętności wykonywania podstawowych czynności w pracowniach protetycznych potwierdzonych zaliczeniem praktycznym na zakończenie zajęć z technik protetycznych,
- wykorzystania danych koncepcji/metod/technik oraz stosowania współczesnych, typowych rozwiązań dentystycznych (co dokumentuje rozdział pracy licencjackiej pt. wstęp oraz postępowanie w trakcie wykonywania praktycznej pracy dyplomowej),
- jasnego sprecyzowania realizowanego celu pracy, a także jej zakresu,
- przedstawiania doboru materiałów i metod wykonawczych oraz własnego sposobu rozwiązania zagadnienia z odpowiednim uzasadnieniem wyboru (omówienie wskazań i przeciwwskazań do zastosowania danej metody lub materiału oraz przedstawienie alternatywnego wyboru),
- czytelного opisu i prezentacji swojego modelu i formułowania stosownych wniosków w pracy licencjackiej (prezentacja pracy podczas egzaminu dyplomowego).

CZĘŚĆ A. PRACA LICENCJACKA

Rozwiązania szczegółowe przebiegu procesu dyplomowania są zgodne z uregulowaniami prawnymi zawartymi w Uchwale Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu w sprawie procesu dyplomowania.

I. Informacje ogólne

1. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem zagadnienia praktycznego, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na kierunku Techniki dentystyczne oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania.
2. Student pisze pracę dyplomową pod kierunkiem uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego: profesora, doktora habilitowanego lub doktora. Na uzasadniony wniosek opiekuna pracy lub studenta dyrektor instytutu może wyznaczyć innego opiekuna pracy.
3. Opiekun pracy śledzi tok realizacji zadań i udziela dyplomantowi pomocy merytorycznej oraz redakcyjnej, a w szczególności w zakresie sprecyzowania tematu, odpowiednim doborze i wykorzystaniu literatury oraz opracowania redakcyjnego.
4. Tematyka pracy dyplomowej powinna, w miarę możliwości odzwierciedlać umiejętności zdobyte podczas zajęć praktycznych z przedmiotów: Techniki protetyczne i Techniki ortodontyczne oraz Materiałoznawstwo.
5. Temat pracy dyplomowej musi być zatwierdzony przez opiekuna pracy nie później niż do końca marca szóstego semestru studiów.
6. Praca dyplomowa ma charakter czysto teoretyczny (studium literatury przedmiotu).
7. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w uchwale Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu oraz ustaleniami KZZJK praca dyplomowa w przypadku pracy teoretycznej musi zawierać dokładny przegląd literatury.
8. Praca dyplomowa nie może mieć cech plagiatu. Niedopuszczalne są zbyt długie cytowania i nadmierne eksploatowanie jednego źródła. Tabele, wykresy, rysunki, fotografie itp. pochodzące z innych źródeł powinny zawierać przypisy do źródła informacji. Wyklucza się wykorzystywanie cudzego tekstu (także ze zmianami redakcyjnymi) bez podawania źródła.
9. Praca dyplomowa podlega procedurze antyplagiatowej. Opis procedury antyplagiatowej stanowią odrębne przepisy.
10. Student dołącza do pracy dyplomowej oświadczenie, że praca została napisana samodzielnie oraz nie była wcześniej przedmiotem procedur związanych z uzyskaniem tytułu zawodowego oraz że wersja drukowana jest identyczna z załączoną wersją elektroniczną (załącznik nr 1 do Uchwały 68/2017).
11. Złożenie pracy dyplomowej w terminie określonym w § 4 Uchwały Senatu nr 68/2017 jest warunkiem zaliczenia seminarium dyplomowego, którego przedmiotowe efekty kształcenia obejmują przygotowanie pracy dyplomowej.

II. Zasady edytorskie pisania pracy dyplomowej.

1. Założenia ogólne.

Praca dyplomowa powinna posiadać łączną objętość nie mniejszą niż 30 stron. Treść pracy dyplomowej musi mieć firmę bezosobową np. omówiono, zostały porównane, oznacza się etc. Nie stosuje się pierwszej osoby liczby pojedynczej. Każdy rysunek (rycina) i tabela zamieszczona w jakiegokolwiek części pracy powinna znaleźć swój odnośnik w tekście. W całej pracy należy, jeśli jest to możliwe, odnosić się do najnowszych pozycji literaturowych. Cała praca powinna być pisana po polsku, stąd w spisie literatury nie należy używać słów i skrótów angielskich np. "vol (volume), lecz "t." (tom). Oczywiście uwaga ta nie dotyczy tytułów cytowanych prac.

2. Układ pracy dyplomowej.

Wymaga się następujący układ pracy dyplomowej:

- a) strona tytułowa (wzór strony tytułowej w załączniku nr 3 Uchwały Senatu 68/2017)
- b) strona zawierająca dedykacje i /lub podziękowania (wg. uznania dyplomanta)
- c) spis treści – umieszcza się w nim wszystkie części składowe pracy dyplomowej w kolejności występowania w pracy z dokładnym podaniem stron od których się rozpoczynają. Pierwsza strona spisu treści jest jednocześnie pierwszą numerowaną stroną pracy dyplomowej.
- d) wykaz skrótów
- e) wstęp – zawiera zarys analizowanego problemu, rys historyczny, wprowadzający czytelnika w temat (jedynie w sposób ogólny). W rozdziale tym należy nakreślić cel pracy. Konieczne jest tu zastosowanie sformułowań takich jak: „Celem teoretycznym pracy jest...”, „Celem praktycznym pracy jest...” „Celem ogólnym pracy jest...”, „Celem szczegółowym pracy jest...”
- f) część merytoryczna (poszczególne rozdziały w zmiennej liczbie) – powinny być podzielone na stosowne podrozdziały numerowane wg schematu:
  - 2.1.
  - 2.2.
  - 2.2.1.
  - 2.2.2. etc.
- g) podsumowanie – powinno zawierać wnioski wynikające z tekstu pracy, odnosić się do postawionego celu, być sformułowane w jasny i przejrzysty sposób, mieć charakter ogólny, zaleca się stosowanie własnych przemyśleń (w miarę możliwości),
- h) bibliografia – alfabetyczny (wg. nazwisk autorów) spis prac naukowych, książek, monografii itp. oraz pozycji internetowych, do których odnoszono się w tekście, przy czym pozycje

internetowe powinny być oddzielone od źródeł tradycyjnych i poprzedzone wydzieleniem: „Źródła internetowe:”,

- i) spis tabel i rycin – musi zawierać źródła, w przypadku źródeł internetowych adres strony i datę dostępu,
- j) streszczenie (w języku polskim) i abstract (w języku angielskim) – na jednej stronie student przedstawia cel pracy, zawartość rozdziałów merytorycznych (w bardzo ogólnej formie) i główne wnioski.

2. Wymagania edytorskie

Maszynopis do druku powinien spełniać podstawowe wymogi określone w Uchwale Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu w sprawie procesu dyplomowania oraz szczegółowe wytyczne określone przez Kierunkowy Zespół do Spraw Jakości Kształcenia na kierunku Techniki Dentystyczne.

1. W myśl wymogów Uchwały i wytycznych KZZJK ustala się następujące wymagania formalne i edytorskie pracy:

- a) strona tytułowa redagowana jest zgodnie ze wzorem (zał. 3);
- b) edytor tekstu Word, czcionka Calibri, tytuły rozdziałów napisane czcionką 14 pkt. (pogrubioną), tekst czcionką 12 pkt., tytuły podrozdziałów czcionką 12 pkt. (pogrubioną); podpisy rycin i tabel czcionką 10 pkt.;
- c) marginesy stosowane w pracy typu niestandardowego, lustrzanego: margines wewnętrzny: 3,5 cm, zewnętrzny, górny i dolny: 2,5 cm;
- d) interlinia 1.5 pkt., wyrównanie (wyjustowanie) tekstu z obu stron, jedynie w spisie rycin i tabel dopuszcza się wyrównanie do lewej.

2. Objętość pracy dyplomowej licencjackiej nie powinna być mniejsza niż 30 stron.

3. Ustala się następujące wymagania dla wersji drukowanej pracy dyplomowej:

- a) dwustronny wydruk komputerowy,
- b) format papieru: A4,
- c) kartki trwale złączone ze sobą, oprawa zaciskowa o twardym grzbiecie – kolor niebieski/granat, okładki miękkie.

5. Ustala się następujące wymagania dla wersji elektronicznej pracy dyplomowej:

- a) zapis w całości w jednym pliku na nośniku elektrycznym (CD-R, DVD-R) w formacie pliku Word, doc;
- b) płyta powinna być podpisana w miejscu do tego przeznaczonym i oddana w opisanej papierowej kopercie (kopertę należy opisać tak samo jak stronę tytułową pracy dyplomowej).

W myśl postanowień KZZJK ustala się:

- a) główne rozdziały (wstęp, podsumowanie etc.) rozpoczyna od się nowej strony,
- b) każdy akapit rozpoczyna się wcięciem 0,5 cm,
- c) nie stawia się kropek na końcu tytułu rozdziału lub podrozdziału,
- d) numery stron mają być umieszczone na dole strony i wyrównane do środka,
- e) na końcu wiersza nie mogą występować pojedyncze litery lub spójniki. Przeniesienie spójnika do kolejnego wiersza przy użyciu tzw. „twardej spacji” (kombinacja klawiszy: Ctrl + Shift + spacja),
- f) zdań nie zaczyna się od słów: aby, ponieważ, więc, a także od spójników, skrótów lub cyfr,
- g) ryciny (rysunki, zdjęcia, schematy i tabele wstawione w postaci pliku graficznego) należy umieszczać w tekście i numerować cyframi arabskimi według kolejności występowania w pracy. Podpisy rycin powinny być umieszczone pod rysunkiem lub zdjęciem, a podpisy tabel (tabelą jest forma wstawiona w programie lub importowana z innych programów pokrewnych np. MS Excel) należy umieścić nad tabelą. W tekście pracy należy się powoływać bez nawiasu, np. „charakterystyka zębów przedstawiona w tabeli 2”, „rodzaj protezy przedstawiony na ryc. 3” lub w nawiasie, np. „... tym samym zęby można podzielić ze względu na ich funkcjonalność (tab. 1)”, „... jest to najpowszechniejszy typ zacisku (ryc. 4)”,
- h) Nie stawia się spacji przed znakiem przestankowym, lecz po znaku przestankowym,
- i) Nie stawia się spacji między nawiasem otwierającym i pierwszym słowem w nawiasie, ani między ostatnim słowem w nawiasie a nawiasem zamykającym,
- j) powołania na piśmiennictwo w tekście pracy (cytowania) należy podać w nawiasie kwadratowym wg schematu: [Nazwisko pierwszego autora, rok] dla prac jednoautorskich, [Nazwisko pierwszego autora, spójnik „i”, nazwisko drugiego autora, rok] dla prac dwuautorskich, [Nazwisko pierwszego autora i wsp., rok] dla prac wieloautorskich. Zabrania się tym samym umieszczania cytowań w przypisach dolnych i jakichkolwiek innych formach redakcyjnych. Wszystkie pozycje zawarte w spisie literatury powinny zostać zamieszczone w tekście pracy (cytowaniach),
- k) podpisy rycin i tabel powinny być skonstruowane zgodnie z przykładami:

Ryc. 1 Artykulator Stratos 300 (oryg.) – w przypadku gdy rycina jest autorska (wykonana przez autora pracy licencjackiej)

Ryc. 1 Artykulator Stratos 300 wg KOWALSKIEGO [2018] – jeśli rycina jest fragmentem publikacji (np. skan z książki, czasopisma, wycięte zdjęcie z pliku PDF)

Ryc. 1 Artykulator Stratos 300 (źródło internetowe) – jeśli rycina jest ściągnięta z sieci,

- l) kompletny spis cytowanych publikacji powinien być umieszczony w rozdziale Bibliografia, alfabetycznie w stosunku do pierwszych liter nazwiska pierwszego autora publikacji, z podaniem wszystkich autorów, wg poniższych wzorów:

Publikacje w czasopismach:

Nazwisko, skrót imienia (imion) pierwszego autora, nazwisko i skrót imienia (imion) drugiego autora, (rok). Tytuł artykułu (podaje się pełne nazwy czasopism albo ich skróty). *Tytuł czasopisma*, nr tomu (nr zeszytu): zakres stron.

Przykład:

GARRAMONE G. (1985). Mapowanie zagrożeń mikologicznych. *Wiadomości parazytologiczne*, 29 (2): 149-159.

KOWALSKI ABG, NOWAK ST. (2011). Rekonstrukcja protez. *Nowoczesna protetyka*, 30 (2): 115-129.

Publikacje książkowe (cała książka):

Nazwisko, skrót imienia (imion). (rok). *Tytuł książki*. Wydawnictwo, miejsce wydania.

Przykład:

PALI J. (1974). *Niektóre problemy współczesnej genetyki i hodowli roślin*. PWRiL, Warszawa.

Rozdział/fragment książki z pracy zbiorowej:

Nazwisko, skrót imienia (imion). (rok). Tytuł rozdziału. W: Skrót imienia (imion), nazwisko (red.), *Tytuł książki*, zakres stron, wydawnictwo, miejsce wydania.

Przykład:

GOŁĄB J. (2010). Rola czynnika X w dermatozie. W: P. KOWALSKI (red.), *Dermatologia dla kosmetologów*, 235-302, PWN, Warszawa.

Źródła internetowe:

<http://www.pm.microbiology.pl> (dostęp 12.08.2015).

- m) wszystkie nazwiska w tekście pracy, podpisach rycin i tabel oraz bibliografii (wyjątkiem jest strona tytułowa pracy) formatuje się kapitalikami (kombinacja klawiszy Ctrl+Shift+K), np. „Model protezy zaproponowany przez KOWALSKIEGO [2011] jest spójny ze współczesnym...”

3. Elementy podlegające ocenie pracy dyplomowej

3. Kwestie merytoryczne:

- c) zgodność treści pracy z tematem;
- d) poprawnie określony i osiągnięty cel pracy;
- e) określenie i dobór metod badawczych (dot. prac eksperymentalnych);
- f) prawidłowość wysnutych wniosków.

4. Kwestie redakcyjne:

- e) układ pracy (struktury podziału treści, kompletności rozdziałów);
- f) sposób doboru i wykorzystania źródeł literaturowych;
- g) prawidłowość cytowań literatury i zapisu bibliograficznego;
- h) poprawność składniowa, gramatyczna i ortograficzna.

CZĘŚĆ B. PRAKTYCZNY EGZAMIN DYPLOMOWY

1. Część praktyczną egzaminu końcowego stanowi wykonanie przez wszystkich studentów przystępujących do egzaminu końcowego, pracy protetycznej tego samego rodzaju, podlegającej tym samym kryteriom oceny. Kryteria oceny zostaną szczegółowo opisane w oddzielnym dokumencie.
2. Wykonanie praktycznej pracy protetycznej odbywa się w czasie 7 semestru studiów na przedmiocie o adekwatnej nazwie: Praktyczna praca protetyczna.
3. Materiały i urządzenia do wykonania pracy praktycznej zapewnia Uczelnia.
4. Praktyczną pracę protetyczną stanowi wykonanie „protezy złożonej typu Over Denture”. Proteza złożona typu Over Denture jest uzupełnieniem protetycznym łączącym w sobie wiedzę z przedmiotów techniki dentystyczne, konstrukcje protez stałych i ruchomych, technologie odlewnicze w technice dentystycznej, modelarstwo, technologie ceramiczne, biomechanika w technice dentystycznej.
4. W czasie trwania praktycznego egzaminu dyplomowego wykonywana praktyczna praca protetyczna nie może opuszczać pracowni pod rygorem nieważności wykonania.
5. Praktyczne prace protetyczne i materiały do ich wykonania są wydawane na początku zajęć, a wykonywane prace zbierane po ich zakończeniu.
6. Wykonanie pracy protetycznej może odbywać się jedynie w czasie trwania zajęć z przedmiotu Praktyczna praca protetyczna
7. Nauczyciel przedmiotu Praktyczna praca protetyczna jest zobowiązany do wydawania prac i materiałów na początku zajęć Praktyczna praca protetyczna, udzielania ogólnych informacji i wskazówek dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na danym etapie wykonywania zadania oraz do zebrania i zabezpieczenia wykonywanej praktycznej pracy protetycznej na każdym jej etapie wykonania po zakończonych zajęciach.
8. Studentów zobowiązuje się do samodzielnego wykonania kompletnej praktycznej pracy protetycznej w terminie ustalonym z prowadzącym zajęcia przed rozpoczęciem wykonywania praktycznej pracy dyplomowej, najpóźniej do dnia klasyfikacji semestralnej.

9. Oceny praktycznej pracy protetycznej dokonuje prowadzący przedmiot Praktyczna praca protetyczna
10. Do pozytywnej oceny praktycznej pracy protetycznej przypisane jest 8 punktów ECTS
11. Ocena negatywna z pracy praktycznej eliminuje z udziału w obronie pracy licencjackiej.
12. Jeśli ocena praktycznej pracy protetycznej jest niedostateczna, o dopuszczeniu studenta do egzaminu dyplomowego decyduje dyrektor instytutu po otrzymaniu opinii prowadzących przedmioty techniki protetyczne 1-6 i techniki ortodontyczne 1-4 z przebiegu całego procesu studiów.

CZĘŚĆ C. EGZAMIN DYPLOMOWY

Egzamin dyplomowy ma charakter teoretyczny. Celem procesu jest weryfikacja zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności dla kierunku Techniki Dentystyczne na poziomie studiów licencjackich o profilu praktycznym (załącznik nr 1 do Uchwały Senatu PWSZ AS w Wałbrzychu w sprawie tworzenia i dokumentowania programów studiów na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia, studiach podyplomowych, kursach doszkalających, kwalifikacyjnych i szkoleniach).

Warunkiem przystąpienia studenta do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie 210 punktów ECTS oraz pozytywnie oceniona praca dyplomowa przez opiekuna pracy i recenzenta. Jeśli jedna z ocen pracy dyplomowej jest niedostateczna o dopuszczeniu studenta do egzaminu dyplomowego decyduje dyrektor instytutu po otrzymaniu opinii dodatkowego recenzenta. Egzamin odbywa się przed komisją powołaną przez dyrektora instytutu, w skład której wchodzi opiekun pracy, recenzent i przewodniczący komisji (dyrektor instytutu lub powołany przez niego nauczyciel akademicki w stopniu co najmniej doktora). Egzamin dyplomowy musi odbyć się w sesji egzaminacyjnej w terminie wyznaczonym przez dyrektora instytutu lub w terminie poprawkowym w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionej nieobecności studenta na egzaminie dyplomowym.

1. Przebieg egzaminu dyplomowego

1. Student przedstawia w zwięzłej formie swoją pracę (należy podać temat pracy, cel, zastosowane materiały i metody pracy oraz metody badawcze w przypadku prac eksperymentalnych wraz z wynikami i wnioskami).
2. Następnie student odpowiada na dwa pytania wylosowane z listy zagadnień, która jest udostępniona studentom najpóźniej do listopada ostatniego semestru studiów. Zagadnienia zawierają treści zgodne z kierunkowymi efektami kształcenia na kierunku techniki dentystyczne.

3. Czas trwania egzaminu nie powinien przekraczać 30 minut.

4. Ocena za egzamin dyplomowy jest średnią arytmetyczną ocen za każde pytanie.

Po zakończeniu egzaminu dyplomowego komisja ustala ocenę końcową na dyplomie według wzoru:

$W = x/2 + y/4 + z/4$, gdzie:

x - oznacza średnią arytmetyczną ocen z zaliczeń i egzaminów uzyskanych przez studenta w toku studiów

y – oznacza ocenę z egzaminu dyplomowego

z – oznacza ocenę pracy dyplomowej

Zgodnie z postanowieniami Uchwały Senatu student, który otrzymał ocenę niedostateczną z egzaminu dyplomowego lub nie stawiał się na egzamin, a jego nieobecność była nieusprawiedliwiona ma prawo do przystąpienia po raz drugi (ostatni) do egzaminu dyplomowego w terminie wyznaczonym przez dyrektora instytutu w sesji poprawkowej.

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ NA KIERUNKU

ARCHITEKTURA WNĘTRZ

INSTYTUT PRZYRODNICZO-TECHNICZNY PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

1. Praca dyplomowa licencjacka jest podsumowaniem wiedzy i umiejętności studenta, zdobytych w toku studiów pierwszego stopnia.
2. Tematyka pracy dyplomowej licencjackiej musi pozwolić na szerokie wykorzystanie zdobytej przez studenta wiedzy i umiejętności, zgodnie z profilem absolwenta kierunku *Architektura Wnętrz*, a także zawierać techniczne rozwiązanie projektowe konkretnego problemu, na poziomie wiedzy zawodowej, w zakresie obejmującym wszechstronne i interdyscyplinarne zagadnienia architektury wnętrz. Rozwiązania techniczne powinny w miarę możliwości być podparte autorską koncepcją/wizją /ideą projektową także w obszarze estetyki, sztuk pięknych oraz uwarunkowań społecznych, rozwiązań proekologicznych oraz dostępności, itp., które mają wykazać szerokie i kreatywne podejście do problemu.

Temat pracy dyplomowej powinien wynikać z wybranego zadania projektowego. Zadaniem projektowym, możliwym do zrealizowania przez absolwenta studiów I stopnia kierunku *Architektura Wnętrz* jest wykonanie koncepcji projektowej wnętrza/ wnętrza użyteczności publicznej/ kolekcji obiektów w kontekście wnętrza z realizacją wybranej formy. Wybrane przez studenta - w porozumieniu z promotorem - zadanie projektowe powinno zawierać możliwie najwięcej interdyscyplinarnych problemów projektowych. Temat pracy dyplomowej zostaje zaakceptowany przez promotora.

Obszar opracowania jest dowolny w zależności od wybranego problemu projektowego.

Projekt dyplomowy powinna cechować odpowiednio wysoka jakość artystyczna, programowo – funkcjonalna i techniczna.

3. Praca dyplomowa licencjacka powinna rozwijać umiejętności dyplomanta w zakresie rozwiązywania problemów i zagadnień technicznych, przy wykorzystaniu wiedzy o charakterze ogólnym i specjalistycznym oraz dostępnej literaturze oraz w zakresie rysunkowych i graficznych metod przedstawiania rozwiązań projektowych w tym przedstawień przestrzennych, takich jak np. wizualizacje.
4. Praca dyplomowa licencjacka jest pracą własną studenta, realizowaną pod kierunkiem promotora. Promotor powinien śledzić tok realizacji pracy dyplomowej i udzielać dyplomantowi pomocy merytorycznej w kluczowych fragmentach pracy. Gwarancją samodzielności pracy studenta jest

odpowiednia liczba indywidualnych konsultacji z opiekunem pracy, a także stosowne oświadczenie studenta (stanowiące załącznik do pracy dyplomowej).

Student zobowiązany jest do przestrzegania praw autorskich.

W przypadku zgłoszonego przez promotora przypuszczenia o możliwości naruszenia praw autorskich, zarówno w części tekstowej, jak i projektowej pracy dyplomowej będzie wszczęte postępowanie wyjaśniające.

5. Praca dyplomowa licencjacka powinna wykazać, że dyplomant posiada kompetencje zawodowe w zakresie danej metody/techniki i potrafi stosować współczesne narzędzia projektowe.

6. Praca dyplomowa licencjacka powinna jednocześnie wykazać umiejętność przeprowadzania przez studenta koniecznych analiz, pomiarów, badań, jeżeli wymaga tego realizacja zadanego tematu projektu dyplomowego.

7. Praca dyplomowa licencjacka na kierunku architektura wnętrz powinna zawierać część opisową oraz część graficzną.

8. Student w ramach pracy dyplomowej licencjackiej potrafi czytelnie przedstawić swoje opracowanie i sformułować stosowne wnioski.

9. Wymagania formalne dotyczące przygotowania prac dyplomowych licencjackich określono, jako wiązkę następujących cech:

I. CZĘŚĆ OPISOWA:

a) Objętość pracy dyplomowej: 30 – 80 stron, format A 4, wielkość czcionki podstawowej – 12 pkt, wielkość nagłówków (głównych - rozdziałów) - 14 pkt - pogrubione, wielkość nagłówków (podpunktów – podrozdziałów) – 13 pkt – pogrubione, styl czcionki *Times New Roman*, odstępy między wierszami 1,5; marginesy: górny - 2,5 cm, dolny - 2,5 cm, lewy - 3,5 cm, prawy - 2,0 cm; tekst wyrównany (wyjustowany) do obu marginesów; wcięcie każdego akapitu 1,25 cm, strony numerowane, tło białe;

b) Strona tytułowa pracy dyplomowej powinna być przygotowana według wzoru stanowiącego załącznik do Zarządzenia Rektora PWSZ im. A. Silesiusa w Wałbrzychu;

c) Wstęp pracy dyplomowej licencjackiej powinien zawierać omówienie całości problematyki ujętej w projekcie licencjackim wraz z analizą literatury, z wyraźnie sformułowanym celem pracy;

d) Odniesienia do literatury powinny być ujmowane liczbowo (np. w nawiasach prostokątnych i być zgodne z numeracją wykazu literatury, umieszczoną na końcu opracowania);

Zasady cytowania:

Pozycje literaturowe muszą być zestawione alfabetycznie według nazwisk autorów lub tytułów opracowań

Piśmiennictwo stanowią:

- książki,

- artykuły w czasopiśmie naukowych,

- akty prawne,
- normy,
- witryny internetowe,
- materiały wykładowe i seminaryjne,
- dokumentacja obiektu badań,
- inne.

[1] Nazwisko I.: Tytuł książki źródłowej, Wydawnictwo, Miasto 2007, Tom 1, Nr 1. s. 5–12

[2] Nazwisko I., Nazwisko I.: Tytuł artykułu źródłowego, Tytuł czasopisma, 12/06, Wydawnictwo, Miasto 2007, s. 15–19

[3] www.ergonomics.com – Human Factors In Design – data pobrania 01.04.2007

e) Struktura pracy dyplomowej licencjackiej powinna obejmować w około 40% analizę literatury i praktyki, a w około 60% badania własne studenta/ opis procesu projektowego, dyplomowego;

f) Prezentacje graficzne w pracy dyplomowej licencjackiej powinny być opatrzone tytułami (numeracja kolejnych tabel i rysunków) oraz podanymi źródłami pochodzenia;

TABELE:

Nie należy stosować w tekście ozdobników, nie ustawiać koloru tła, koloru fontu, każda tabela powinna być ponumerowana (tabela 1, tabela 2) i posiadać tytuł.

Tabele należy wyśrodkować, a ich opisy i numery powinny znaleźć się nad nimi, według przykładu:

Tabela 1. Zestawienie szaty roślinnej. [źródło] (Czcionka 12 pkt)

Podziały tabeli:	Linie czarne, grubość ½ pkt.
Tekst:	Czcionka 10 pkt., wyśrodkowany

RYSUNKI WEWNĄTRZ TEKSTU:

Rysunki, wykresy i zdjęcia umieszcza się na osi kolumny (strony) i podpisuje się pod rysunkiem kolejno **Rys 1** lub **Ryc. 1**,.... pismem o rozmiarze 10 pkt., według przykładu:

Rysunki i wykresy linearne (czarno – białe) lub w skali szarości bez rastrów,

Ryc. 1. Podpis pod rysunkiem, wykresem i zdjęciem (10 pkt. wyśrodkowany) [źródło]

g) Praca dyplomowa licencjacka powinna zawierać podsumowanie (wnioski końcowe oraz ustosunkowanie się do stopnia realizacji zakładanego na wstępie celu projektu);

h) Praca dyplomowa licencjacka powinna być uzupełniona o wykaz literatury i załączniki

i) do części opisowej pracy powinny zostać załączone plansze projektowe pomniejszone do formatu A3

II. CZĘŚĆ GRAFICZNA - PLANSZE PROJEKTOWE (załącznik do części opisowej):

Układ i zawartość części graficznej są w pewnym zakresie dowolne, zaakceptowane przez promotora pracy. Plansze powinny być ponumerowane i opracowane w spójnym, dowolnym układzie graficzno – kolorystycznym, w formacie dostosowanym do obszaru i skali opracowania (nie większym niż 100x70 cm), złożone do formatu A-4.

Promotor w odniesieniu do obszaru opracowania określa skalę i ilość rysunków i schematów projektowych, (rysunki techniczne - skale w zakresie od 1:1000 do 1:5, schematy projektowe bez wymogu podania skali). Poziom szczegółowości rysunków powinien być zróżnicowany, każda praca licencjacka powinna zawierać opracowanie detalu w skali określonej przez promotora.

Opracowania obowiązkowe:

A. Schematy i ideogramy koncepcji projektowej z uwzględnieniem wytycznych projektowych.

Rysunki w skali wskazanej przez promotora, schematy ideowe - bez podania skali, rysunki odręczne, schematy aksonometryczne, itp.

B. Koncepcja projektowa: rzut + min 2 przekroje.

Koncepcja powinna zawierać poza opracowaniem projektowym legendę, niezbędne opisy, oznaczenia projektowanych elementów, podstawowe wymiarowanie, itp., tak aby wszystkie elementy projektowe były czytelne i zrozumiałe.

C. Przedstawienie przestrzenne projektu.

Technika dowolna, np: prototypy, makiety, wizualizacje i rysunki, rysunki komputerowe, zdjęcia z makiety.

10. Do pracy dyplomowej licencjackiej należy dołączyć płytę CD (pełna wersja pracy dyplomowej wraz z załącznikami oraz zapisem prezentacji multimedialnej).

11. Rysunki techniczne powinny być wykonane w technice komputerowej, możliwe jest jednak odstępstwo na rzecz rysunków odręcznych, w uzasadnionych przypadkach, za zgodą promotora.

12. Przedmiotem oceny pracy dyplomowej licencjackiej jest jej zawartość merytoryczna i struktura (rozwinięcie tezy i realizacja celów pracy), spójność wyводу, poprawność językowa oraz styl (który powinien być zobiektywizowany i przejrzysty), a także uwzględnienie wymogów formalnych (przypisy, literatura, czcionka, podpisy rysunków, tabel, itp.).

Na potrzeby prezentacji pracy dyplomowej inżynierskiej należy wykonać

3-5 posterów formatu 100x70 cm w układzie wertykalnym,

w tym:

1-2 plansze z zakresu opracowań analitycznych i inspiracji projektowych,

1-3 plansze z zakresu opracowań projektowych, w tym obowiązkowo przedstawienie przestrzenne (lub zamiast planszy zamiennie makieta).

Plansze powinny być ponumerowane i opracowane w spójnym, dowolnym układzie graficznym.

ZASADY PISANIA PRACY DYPLOMOWEJ NA KIERUNKU

PIELĘGNIARSTWO

INSTYTUT ZDROWIA PWSZ AS w WAŁBRZYCHU

§ 1

Założenia ogólne

1. Ogólne zasady procesu dyplomowania w PWSZ AS w Wałbrzychu reguluje Uchwała w sprawie procesu dyplomowania w **Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu**
2. Niniejszy regulamin stanowi uszczegółowienie procesu dyplomowania ze względu na standardy kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo.

§ 2

Praca dyplomowa

1. Opracowanie pracy dyplomowej przewiduje program studiów.
2. Praca dyplomowa jest oryginalnym, samodzielny opracowaniem określonego zagadnienia naukowego prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielnego wnioskowania i analizowania.
3. Pracę dyplomową student pisze pod kierunkiem nauczyciela akademickiego co najmniej ze stopniem naukowym doktora w zakresie obszaru nauk medycznych oraz nauk o zdrowiu, z prawem wykonywania zawodu lekarza/pielęgniarki jak i nauczyciela akademickiego posiadającego prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza i co najmniej tytuł zawodowy magistra.
4. Temat pracy dyplomowej powinien być ustalony w porozumieniu z promotorem pracy dyplomowej.
5. Pracę dyplomową stanowi praca pisemna o charakterze kazuistycznym.
6. Tematy prac dyplomowych ostatecznie zatwierdza Senat PWSZ AS w Wałbrzychu w danym semestrze, w którym ma miejsce egzamin dyplomowy.
7. Praca dyplomowa podlega procedurze antyplagiatowej.
8. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor pracy oraz jeden recenzent wyznaczony przez Dyrektora Instytutu Zdrowia. Student nie ma prawa wyboru recenzenta.
9. Student przed egzaminem dyplomowym ma prawo zapoznać się z opinią promotora i recenzenta pracy dyplomowej.
10. Ocena pracy dotyczy:
  - zgodności treści pracy z tytułem pracy;
  - układu pracy, kompletności tez;
  - merytorycznej oceny pracy;
  - charakterystyki doboru i wykorzystania źródeł;
  - oceny formalnej strony pracy (poprawności języka, techniki pisania itp.).
10. Przy ocenie pracy dyplomowej stosuje się następującą skalę ocen:
  - bardzo dobry 5,0;
  - dobry plus 4,5;
  - dobry 4,0;
  - dostateczny plus 3,5;
  - dostateczny 3,0;
  - niedostateczny 2,0.
11. **Ocena pracy dyplomowej** jest średnią arytmetyczną ocen promotora pracy i recenzenta.

12. W ramach przedmiotów Badania naukowe w pielęgniarstwie, Technologia informacyjna, Ochrona własności intelektualnej z przygotowaniem bibliotecznym student uzyskuje wiedzę i umiejętności z zakresu zasad pisanie pracy o charakterze kazuistycznym.
13. Szczegółowe zasady pisanie pracy dyplomowej zawarte zostały w Przewodniku dyplomanta (załącznik 1).

§ 3

Egzamin dyplomowy

1. Egzamin dyplomowy na studiach pierwszego stopnia na kierunku *Pielęgniarstwo* jest egzaminem dwustopniowym i obejmuje część praktyczną i teoretyczną (w tym obrona pracy dyplomowej).
2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:
  - uzyskanie zaliczenia wszystkich przedmiotów i praktyk zawodowych przewidzianych w planie studiów;
  - złożenia wszystkich egzaminów przewidzianych w planie studiów;
  - uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS na studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku *Pielęgniarstwo* w PWSZ AS w Wałbrzychu;
  - uzyskanie ocen co najmniej dostatecznych z pracy dyplomowej;
  - złożenie w wyznaczonym terminie w Sekretariacie Instytutu Zdrowia dwóch egzemplarzy pracy dyplomowej wraz z wersją elektroniczną oraz wymaganych dokumentów wskazanych w Uchwale w sprawie procesu dyplomowania.
3. Student, który nie złożył pracy dyplomowej w wyznaczonym terminie zostaje skreślony z listy studentów.
4. W razie długotrwałej nieobecności promotora pracy dyplomowej, która mogłaby wpłynąć na opóźnienie terminu złożenia pracy przez studenta Dyrektor Instytutu Zdrowia wyznacza osobę, która przejmie obowiązek kierowania pracą. Zmiana promotora może stanowić podstawę do przedłużenia terminu złożenia pracy dyplomowej.
5. Warunkiem przystąpienia do obrony pracy dyplomowej jest uzyskanie z egzaminu praktycznego i teoretycznego co najmniej oceny dostatecznej.
6. Jeśli jedna z ocen pracy dyplomowej jest niedostateczna o dopuszczeniu studenta do egzaminu dyplomowego decyduje Dyrektor Instytutu Zdrowia, który zasięga opinii dodatkowego recenzenta.
7. Za zdany egzamin dyplomowy uważa się taki, gdy z każdej części egzaminu student uzyska ocenę pozytywną. Za **ocenę z egzaminu dyplomowego** uznaje się średnią arytmetyczną ocen z egzaminu praktycznego i egzaminu teoretycznego.
8. Egzamin dyplomowy z części praktycznej odbywa się przed komisją, w skład której wchodzi przewodniczący będący nauczycielem akademickim, posiadającym prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa/pielęgniarką i co najmniej tytuł zawodowy magistra oraz członkowie będący nauczycielami akademickimi posiadającymi prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa/pielęgniarką i co najmniej tytuł zawodowy magistra. Dyrektor Instytutu Zdrowia może dodatkowo powołać w skład komisji pracownika posiadającego prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa/pielęgniarką zatrudnionego w placówce, w której odbywa się egzamin.
9. Egzamin dyplomowy z części teoretycznej odbywa się przed komisją, powołaną przez Dyrektora Instytutu Zdrowia, w skład której wchodzi: przewodniczący oraz dwóch członków. Przewodniczącym komisji egzaminu dyplomowego może być nauczyciel akademicki z co najmniej stopniem naukowym doktora w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Członkami komisji są opiekun i recenzent pracy dyplomowej lub inna osoba powołana przez Dyrektora Instytutu Zdrowia spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Zdrowia posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa/pielęgniarką i co najmniej tytuł zawodowy magistra.
10. W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej student ma prawo przystąpić do egzaminu w sesji poprawkowej zgodnie z organizacją roku akademickiego, w którym odbywa się egzamin dyplomowy.

11. W przypadku uzyskania przez studenta z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej w terminie poprawkowym decyzję o skreśleniu studenta z listy studentów podejmuje Rektor.
12. W przypadku nieobecności na egzaminie dyplomowym usprawiedliwionej, w szczególności spowodowanej chorobą student może przystąpić do egzaminu dyplomowego w sesji poprawkowej zgodnie z organizacją roku akademickiego, w którym odbywa się egzamin dyplomowy.
13. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na egzaminie student otrzymuje ocenę niedostateczną.
14. Za organizację i przebieg egzaminu dyplomowego odpowiedzialny jest Dyrektor, bądź zastępca dyrektora Instytutu Zdrowia dla kierunku *Pielęgniarstwo*.

§ 4

Egzamin dyplomowy - praktyczny

1. Celem części praktycznej egzaminu dyplomowego jest komisyjna ocena stopnia przygotowania zawodowego studenta do samodzielnego i bezpiecznego pełnienia roli zawodowej pielęgniarki/pielęgniarza. Przedmiotem oceny części praktycznej egzaminu dyplomowego jest poziom umiejętności praktycznych, intelektualnych oraz postaw niezbędnych do realizacji funkcji zawodowych pielęgniarki/pielęgniarza.
2. Egzamin praktyczny odbywa się w oddziałach szpitalnych, w których student realizował zajęcia praktyczne. Oddziałami tymi są: Oddział Chorób Wewnętrznych, Oddział Chirurgii Ogólnej, Oddział Pediatriczny.
3. Egzamin praktyczny przeprowadza się równolegle w trzech wyżej wymienionych oddziałach.
4. Na 1-2 dni przed planowanym egzaminem student osobiście losuje przed komisją powołaną przez Dyrektora Instytutu Zdrowia lub zastępcę dyrektora dla kierunku *Pielęgniarstwo* termin i miejsce (oddział), w którym będzie zdawał egzamin. W przypadku nieobecności studenta na losowaniu zostanie on automatycznie przydzielony do oddziału, w którym pozostanie wolne miejsce. Wzór protokołu losowania oddziałów do przeprowadzenia egzaminu praktycznego z przygotowania zawodowego dla kierunku *Pielęgniarstwo* stanowi **załącznik nr 2**.
5. Liczba studentów zdających egzamin praktyczny w danym dniu nie może być większa niż:
  - Oddział Chorób Wewnętrznych - 8 osób,
  - Oddział Chirurgii Ogólnej - 8 osób,
  - Oddział Pediatriczny - 4 osoby.
6. Przewodniczący komisji:
  - jest odpowiedzialny za sprawy organizacyjne związane z przygotowaniem egzaminu praktycznego;
  - przygotowuje zadania egzaminacyjne do egzaminu praktycznego;
  - czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu praktycznego;
  - rozstrzyga kwestie sporne powstałe w czasie egzaminu;
  - ocenia wykonanie zadań egzaminacyjnych wraz z członkami komisji;
  - ogłasza wyniki egzaminu.
7. Egzaminatorzy oceniają wykonywanie zadań egzaminacyjnych oraz zasób wiadomości i umiejętności zdającego studenta posługując się ustalonymi kryteriami oceniania.
8. Uczelnia może powołać do komisji egzaminacyjnej przedstawiciela podmiotu leczniczego, w którym odbywa się egzamin (naczelną pielęgniarką, oddziałową, koordynującą) w charakterze obserwatora.
9. Egzamin praktyczny rozpoczyna się o godzinie 7.00 i trwa do godziny 13.00 z 30 min. przerwą na posiłek. Przerwa odbywa się pod nadzorem komisji egzaminacyjnej, w warunkach zabezpieczających przed możliwością korzystania z pomocy zabronionych regulaminem egzaminu. Czas przerwy śniadaniowej wyznacza Przewodniczący komisji.
10. W czasie trwania egzaminu student nie może sam opuszczać oddziału. W konieczności asystowania pacjentowi na badanie lub konsultację udaje się razem z członkiem komisji.
11. W czasie trwania egzaminu student nie może korzystać z pomocy naukowych oraz wsparcia innych osób, poza niezbędną dokumentacją medyczną.
12. Na egzamin praktyczny zabrania się wnoszenia telefonów komórkowych.

13. Studenta w czasie egzaminu dyplomowego obowiązuje przestrzeganie przepisów BHP, wewnątrz oddziałowych, wewnątrz szpitalnych, obowiązujących procedur w oddziale oraz profilaktyki HIV I WZW.
14. Na egzamin dyplomowy praktyczny student ma obowiązek zgłoszenia się w wyznaczonym terminie i miejscu 15 min. przed jego rozpoczęciem w stroju służbowym i z identyfikatorem.
15. Każdy pacjent pełnoletni przewidziany do egzaminu przed przystąpieniem studenta do egzaminu praktycznego wyraża zgodę na objęcie go opieką przez dyplomantkę/dyplomanta. Zgoda pacjenta stanowi **załącznik nr 3**.
16. Rodzic lub opiekun prawny dziecka przewidzianego do egzaminu przed przystąpieniem studenta do egzaminu praktycznego wyraża zgodę na objęcie dziecka opieką przez dyplomantkę/dyplomanta. Zgoda rodzica/opiekuna prawnego stanowi **załącznik nr 4**.
17. Przed przystąpieniem do egzaminu praktycznego student podpisuje oświadczenie, że uzyskane podczas egzaminu dane o pacjencie wykorzysta tylko i wyłącznie w dniu egzaminu i zachowa w tajemnicy wszystkie powzięte dane również po zakończonym egzaminie. Oświadczenie studenta o zachowaniu w tajemnicy danych wrażliwych stanowi **załącznik nr 5**.
18. Egzamin dyplomowy praktyczny rozpoczyna się losowaniem zadania egzaminacyjnego typu „próba pracy”, na którym umieszczone są: nr zadania, inicjały pacjenta, wiek, rozpoznanie lekarskie, nr sali, polecenie dla zdającego. Struktura zadania praktycznego typu „Próba pracy” stanowi **załącznik nr 6**.
19. Wykonanie zadania egzaminacyjnego polega na:
  - samodzielnym profesjonalnym sprawowaniu opieki pielęgniarskiej, w tym: wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno–lecniczych, ocena stanu zdrowia pacjenta na podstawie wywiadu, analizy dokumentacji, badania fizykalnego i analizy badań, ustaleniu diagnozy pielęgniarskiej, planowaniu działań pielęgnacyjnych, realizacji działań, oceny podjętych działań, uzasadnienie podjętych działań i sporządzenie pisemnego sprawozdania w formie procesu pielęgnowania na arkuszach dostarczonych przez komisję. Wzór dokumentacji procesu pielęgnowania pacjenta w czasie egzaminu praktycznego z przygotowania zawodowego dla kierunku pielęgniarstwo stanowi **załącznik nr 7**.
20. Wszystkie zaplanowane przez studenta działania są wykonywane w obecności członków Komisji.
21. Ocena działań studenta odbywa się według kryteriów oceny:
  - bezpieczeństwo pacjenta oraz własne - max. 8 pkt;
  - poziom wykonania zadania w odniesieniu do wzoru – max. 13 pkt;
  - samodzielność podejmowania decyzji, działań. Sprawność konsekwencji trafność działań. Świadomość ich konsekwencji – max. 10 pkt;
  - poprawność komunikowania się, współpracy i współdziałania w zespole terapeutycznym i odbiorcami usług – max. 3 pkt;
  - satysfakcja odbiorcy usług – max. 8 pkt;
  - poprawność dokumentowania przebiegu procesu pielęgnowania – max. 14 pkt;
  - samoocena własnego działania – max. 4 pkt.

Ustalone kryteria oceniania stosowane podczas egzaminu praktycznego przeliczane są na końcową **ocenę egzaminu praktycznego** według skali punktowej:

0 - 35 pkt. - niedostateczny (2,0)

36 - 40 pkt. – dostateczny (3,0)

41- 45 pkt. - dobry plus (3+)

46- 50 pkt. – dobry (4,0)

51- 55 pkt. – dobry plus (4+)

56- 60 pkt. - bardzo dobry (5,0)

W momencie popełnienia błędu krytycznego student kończy egzamin z oceną niedostateczną:

- nieprzestrzeganie podstawowych zasad BHP;

- nieprzestrzeganie podstawowych zasad przygotowywania i podawania leków różnymi drogami stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia pacjenta (pomylenie leków, zła dawka leku, błędne obliczanie dawki leku, niewłaściwa droga podania leku, pomylenie pacjenta);
- pomylenie pacjentów i czynności pielęgnacyjno – leczniczych;
- błędne rozpoznanie stanu pacjenta i jego potrzeb;
- negatywna postawa wobec pacjenta i zespołu terapeutycznego;
- wykonywanie czynności stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia pacjenta np. oklepywanie pacjenta przy krwotoku płucnym.

Indywidualny arkusz przebiegu części praktycznej egzaminu dyplomowego dla kierunku Pielęgniarstwo stanowi **załącznik nr 8**.

22. Z przebiegu egzaminu praktycznego sporządza się:

- Protokół indywidualny z przeprowadzonego egzaminu dyplomowego część praktyczna stanowiący **załącznik nr 9**;

- oraz Zbiorczy protokół z przeprowadzonego egzaminu dyplomowego praktycznego na oddziale stanowiący **załącznik nr 10**.

23. Do protokołów, o których mowa w ust. 22 dołącza się załączniki nr 3, 4, 5, 6, 7, 8.

24. Ocena z części praktycznej egzaminu dyplomowego jest oceną cząstkową.

25. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu praktycznego student nie może przystąpić do egzaminu teoretycznego.

26. Powtórny egzamin praktyczny może odbyć się w sesji poprawkowej zgodnie z organizacją roku akademickiego, w którym odbywa się egzamin dyplomowy.

§ 5

Egzamin dyplomowy - teoretyczny i obrona pracy dyplomowej

1. Do egzaminu teoretycznego może przystąpić student, który uzyskał ocenę pozytywną z egzaminu praktycznego oraz dwóch pozytywnych ocen pracy dyplomowej (opiekuna pracy i recenzenta).
2. Egzamin teoretyczny jest egzaminem ustnym, który obejmuje:

- obronę pracy dyplomowej – odpowiedzi na dwa pytania komisji z zakresu pracy dyplomowej,
- odpowiedź na wylosowane pytanie z zakresu: filozofii i etyki zawodu lub podstaw pielęgniarstwa lub chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego lub chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego lub pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego.

Po zakończeniu egzaminu teoretycznego komisja ustala końcową **ocenę egzaminu teoretycznego**, która jest średnią arytmetyczną z: oceny z obrony pracy dyplomowej oraz oceny poprawności odpowiedzi na wylosowane pytanie.

PRZEWODNIK DYPLOMANTA **(dla studentów kierunku pn. *Pielęgniarstwo*)**

Opracowanie pracy licencjackiej o charakterze pracy kazuistycznej przewiduje program studiów. Powinno to być oryginalne opracowanie studenta, dokonane w oparciu o pomoc opiekuna pracy.

1. Tematyka prac dyplomowych

Tematyka pracy może dotyczyć wielu różnych typów zagadnień w oparciu o wybrany przypadek kliniczny lub zjawisko, np.:

- przedstawienie wyczerpującej „historii choroby konkretnego pacjenta” poznanego w trakcie odbywania praktyki studenckiej. W piśmiennictwie medycznym opracowania takie są zwane „pracami kazuistycznymi”. Praca z tego zakresu tematycznego powinna obejmować nie tylko zapis wywiadu, badania fizykalnego, badań dodatkowych, rozpoznanie i epikryzę, lecz także rozważania z zakresu tzw. diagnostyki różnicowej, omówienia sytuacji rodzinnej, społecznej i różnych wyznaczników kondycji psychicznej pacjenta. Co najważniejsze praca tego typu powinna zawierać omówienie procesu opieki nad chorym, omówionego w sposób krytyczny, tzn. wskazujący nie tylko na zaistniałe fakty, ale i możliwości jego udoskonalenia.
- przedstawienie pewnego działu metod pielęgnowania chorych, pozostających w określonych sytuacjach klinicznych (np. pielęgnowanie nieprzytomnych, chorych po udarze mózgu, chorych po urazach, zapobieganie odleżynom itp.) w odniesieniu do wybranego przypadku klinicznego wraz z własnymi, oryginalnymi rozważaniami dotyczącymi historii i możliwości przyszłego rozwoju tych metod.
- przedstawienie pewnego działu teorii lub modeli pielęgnowania (np. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy) wraz z własnymi, oryginalnymi rozważaniami dotyczącymi możliwości ich zastosowania w wybranym przypadku klinicznym, również w odniesieniu do prac uwzględniających wypowiedzi na ten temat w piśmiennictwie krajowym oraz zagranicznym.
- przedstawienie rozważań nad możliwością doskonalenia opieki nad chorymi lub szczególnymi grupami osób (np. młodociani, osoby starsze, uczniowie) pozostających w określonych, zaobserwowanych przez studenta sytuacjach zdrowotnych lub okolicznościach bytowych poprzez metody wynikające z nauk społecznych, takich jak:

socjologia, psychologia społeczna, zdrowie publiczne oraz nauk z zakresu podstaw opieki pielęgniarstwa i nauk w zakresie opieki specjalistycznej.

- przedstawienie własnej koncepcji usprawnienia działań z zakresu promocji zdrowia, edukacji prozdrowotnej, profilaktyki zdrowotnej w odniesieniu do stwierdzonego lub zaobserwowanego problemu zdrowotnego, bądź też wybranej sytuacji zdrowotnej chorego lub grupy osób, uwzględniającej najnowsze propozycje literatury zawodowej polskiej i zagranicznej.

Celem pracy o charakterze kazuistycznym jest opracowanie pewnego rodzaju poradnika, kompendium, zbioru zasad/procedur postępowania pielęgniarstwa, opisu praktycznego zastosowania określonego modelu bądź teorii pielęgnowania.

2. Oryginalność własnej pracy dyplomowej

Praca dyplomowa musi być napisana samodzielnie, jej treść należy analizować z opiekunem pracy dyplomowej. Niedopuszczalne jest zlecanie opracowania pracy innej osobie. Niedopuszczalne są jakiegokolwiek formy plagiatu (przepisywania z innych nieokreślonych w tekście źródeł).

Aby spełnić wymogi rzetelności autora pracy naukowej oraz również dla uchronienia się przed zarzutem popełnienia plagiatu należy wyraźnie określić, iż dany fragment jest cytatem oraz zaznaczyć to przez ujęcie tego fragmentu w cudzysłowy [...]. Źródła wszystkich cytowanych fragmentów powinny być określone przez zamieszczenie w spisie literatury danych o tekście skąd pobrano cytowany fragment. Można cytować dłuższe fragmenty tekstu tylko w wypadku uzyskania pisemnej zgody autora cytowanego tekstu.

3. Zgoda na prowadzenie badań

W większości przypadków wymagana jest zgoda na dostęp do dokumentacji medycznej wraz z danymi pacjenta.

Wniosek na udostępnienie dokumentacji medycznej powinna być podpisana przez dyrektora Instytutu Zdrowia PWSZ AS w Wałbrzychu i skierowana do dyrektora placówki medycznej, w której leczony był pacjent (**załącznik A**).

4. Oświadczenia studenta

Po otrzymaniu zgody na udostępnienie dokumentacji medycznej przez podmiot leczniczy student składa oświadczenia o korzystaniu z dokumentacji medycznej (**załącznik B**) oraz o otrzymaniu kserokopii dokumentacji medycznej (**załącznik C**).

5. Struktura pracy licencjackiej o charakterze pracy kazuistycznej

1. Strona tytułowa
2. Spis treści
3. Wykaz skrótów
4. Wstęp
5. Cel pracy/cele pracy (cel ogólny i/lub cele szczegółowe w zależności od pracy)
6. Część teoretyczna/kliniczna
7. Materiał i metody
8. Analiza przypadku
9. Wyniki (proces pielęgnowania/standard opieki pielęgniarstwa/zastosowanie modelu, teorii pielęgnowania w opiece pielęgniarstwa/plan edukacji i rozwoju pacjenta/program promocji zdrowia/plan edukacji zdrowotnej/program profilaktyki zdrowotnej)

10. Dyskusja
11. Wnioski
12. Streszczenie/Abstract (w języku polskim i angielskim)
13. Piśmiennictwo
14. Wykaz tabel
15. Wykaz rycin
16. Załączniki

Praca licencjacka powinna zawierać 60% pielęgniarstwa, 40% kliniki.

Strona tytułowa wg załącznika do Uchwały nr 68/2017z dnia 18 października 2017 r. w sprawie zmian procesu dyplomowania w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu.

Ewentualne podziękowania lub dedykacje umieszcza się na stronie 3, po stronie tytułowej, a przed spisem treści w prawym dolnym rogu.

Nie stawiamy kropek po tytule pracy, rozdziału lub podrozdziału (z wyjątkiem tytułu składającego się z więcej niż jednego zdania).

Spis treści

Powinien zawierać wykaz poszczególnych części pracy, z podaniem tytułów rozdziałów, czy też podrozdziałów oraz numeru strony, na której się znajduje.

Wykaz skrótów

Zawiera zestawienie stosowanych skrótów wraz z wyjaśnieniem ich znaczenia. Przykład:

HDL- lipoproteina o wysokiej gęstości (ang. High density lipoprotein) **OUN** - ośrodkowy układ nerwowy **PLT** - płytki krwi (ang. platelets).

Wstęp

Wstęp to poglądowe, ogólne przedstawienie określonego przedmiotu pracy. To wprowadzenie w badane zagadnienie, charakterystyka stanu badań w interesującym nas zakresie, w oparciu o dostępną literaturę oraz ukazanie intencji autora i przygotowanie czytelnika do lektury głównej części pracy.

Błędem jest opracowanie wstępu w postaci szczegółowej prezentacji tematu (praca poglądowa). Do wiedzy teoretycznej z danego zakresu można odnieść się w dyskusji, pamiętając, aby nie przedstawiać tych samych treści we wstępie, jak i w dyskusji.

Cel pracy

Jasne i precyzyjne sformułowanie w postaci zdań twierdzących zamierzeń autora pracy. Przykłady:

1. Określenie wieloaspektowych problemów pielęgnacyjnych w opiece nad .....
2. Analiza możliwości zastosowania modelu pielęgnowania .... nad pacjentem z .....
3. Opracowanie planu opieki pielęgniarzkiej w przypadku .....
4. Przybliżenie zagadnienia związanego z chorobami.....
5. Przedstawienie postępowania leczniczego i pielęgnacyjnego u pacjenta po.....

Materiał i metody

Charakterystyka grupy badanej, wskazanie przedmiotu badań, przedstawienie metod badawczych, zastosowanych technik i narzędzi badawczych.

Metoda badawcza

Metoda indywidualnego przypadku/studium indywidualnego przypadku/metoda kazuistyczna.

Metoda indywidualnego przypadku polega na analizie jednostkowych losów ludzkich wynikających ze specyficznej sytuacji klinicznej, rzadko opisywanej w piśmiennictwie lub analizie sytuacji psychospołecznej i kulturowej osoby, która wynika z choroby i jej następstw, a także leczenia z nastawieniem na rozpoznanie problemów zdrowotnych i opracowanie modelu opieki pielęgniarskiej.

Opis technik i narzędzi badawczych

Techniki badawcze: wywiad (kwestionariusz wywiadu), obserwacja (kwestionariusz obserwacji), analiza dokumentacji medycznej (historia choroby, karty obserwacyjne, wyniki badań, itp.), stosowane skale, np. skala samoobsługi, skala ryzyka odleżyn, skala bólu, testy psychologiczne, test sprawności, raporty, rejestry, wyciągi i inne np. zdjęcia

Analiza przypadku:

Kliniczne rozpoznanie lekarskie.....

Prezentacja historii choroby pacjenta XX cierpiącego na .....

Badanie fizykalne pacjenta: badanie podmiotowe i przedmiotowe

Zaleca się umieszczenie wyników badań dodatkowych, laboratoryjnych, wyników badań obrazujących zmiany narządowe, zapisy opinii konsultantów, opis zastosowanego leczenia (zlecenia), epikryzy lekarskiej (w załącznikach) z brakiem możliwości identyfikacji pacjenta

Wyniki

Proces pielęgnowania/standard opieki pielęgniarskiej/zastosowanie modelu, teorii pielęgnowania w opiece pielęgniarskiej/plan edukacji i rozwoju pacjenta/program promocji zdrowia/ plan edukacji zdrowotnej/program profilaktyki zdrowotnej/przedstawienie opieki pielęgniarskiej w określonym przypadku klinicznym, sytuacji zdrowotnej w postaci :

- procesu pielęgnowania
- standardu opieki pielęgniarskiej
- opisu zastosowania wybranego modelu, teorii pielęgnowania w praktyce pielęgniarskiej
- programu promocji zdrowia
- planu edukacji zdrowotnej
- programu profilaktyki zdrowotnej

Opis procedur zastosowanych w przypadku pielęgnacji i leczenia pacjenta ... Procedury zalecane, wynikające z danych literaturowych. Wyniki badań/analiz/obserwacji mogą być prezentowane w formie opisowej, zebrane w tabelach, przedstawione w formie graficznej lub fotograficznej.

Dyskusja

Dyskusja porównawcza analizowanego przypadku z danymi z piśmiennictwa ze zwróceniem uwagi na: typowość - potwierdzenie danych z piśmiennictwa, czy też nietypowość obrazu/ przebiegu procesu pielęgnowania, zastosowanych procedur pielęgnacyjnych.

W dyskusji należy również przedstawić etapy czy też cechy opieki będące oryginalną obserwacją, wskazać obszary dotychczasowego braku wiedzy lub innowacje w zakresie analizowanego tematu. Jeśli w pracy porównywane są dwa przypadki , wówczas należy wskazać różnice i podobieństwa w sprawowaniu opieki pielęgniarskiej w aspekcie bio-psychospołecznym w obu sytuacjach klinicznych.

Dyskusja powinna zawierać wprowadzenie do zagadnienia (kilka zdań wstępu), rozwinięcie zagadnienia oraz zakończenie przedstawiające odpowiedź na główny problem badawczy wraz z zaznaczeniem, czy cel pracy został osiągnięty.

Wnioski

To jasne i proste sformułowania dające jednoznaczną odpowiedź na postawione cele pracy. Kolejność przedstawionych wniosków powinna odpowiadać założeniom sformułowanym w rozdziale „Cel pracy”.

Wnioski nie są wynikami badań/obserwacji zawartymi w podsumowaniu, ale wręcz zaleceniami, wskazówkami dla praktyki pielęgniarskiej.

We wnioskach nie powołujemy się na piśmiennictwo.

Piśmiennictwo

W pracy należy cytować publikacje z ostatnich 10 lat. Przy braku aktualnych doniesień dopuszcza się wykorzystanie starszych źródeł.

Zaleca się, aby bibliografia pracy licencjackiej zawierała co najmniej 20 pozycji. W spisie piśmiennictwa należy podawać tylko te pozycje, które są cytowane w tekście, przy czym w tekście należy podać numer pozycji piśmiennictwa w nawiasie typu [ ].

Spis piśmiennictwa należy ułożyć zgodnie z kolejnością cytowania prac. W tekście pracy powinny być cytowane w kwadratowych nawiasach przed kropką kończącą zdanie. W przypadku powoływania się na autorów pracy cytowanie umieszcza się bezpośrednio po nazwisku, np. „Według Poznańskiej i wsp. [12] badanie to stanowi...”.

Zgodnie z zaleceniami językowymi nazwiska (nie tylko pochodzenia polskiego) należy odmieniać, np.:

Smith: według Smitha, przypisane Smithowi

Wardy: według Wardy'ego, przypisane Wardy'emu

Kowalski: według Kowalskiego, przypisane Kowalskiemu

Von Hausen: według von Hausena, przypisane von Hausenowi

Lee: według Lee, przypisane Lee (części nazwisk nie da się odmienić)

Piśmiennictwo należy podzielić na tradycyjne (książki, czasopisma, rozdziały książek) i umieszczać je w kolejności cytowania w kwadratowym nawiasie opisując liczbą arabską [1] oraz źródła internetowe i umieszczać je w kolejności cytowania w kwadratowym nawiasie opisując liczbą rzymską [IV].

Piśmiennictwo zapisujemy według zasady:

Nazwiska kapitalikami (zarówno w tekście pracy jak i w piśmiennictwie).

Tytuły artykułów i tytuły rozdziałów w książkach tekstem normalnym. Nazwy czasopism i tytuły książek kursywą.

Publikacje w czasopismach

Nazwisko, skrót imienia (imion) pierwszego autora, nazwisko i skrót imienia (imion) drugiego autora etc. (wypisuje się wszystkich autorów) (rok). Tytuł artykułu. *Tytuł czasopisma (kursywa)* (pełne nazwy czasopism albo ich skróty), nr tomu (nr zeszytu, jeśli dotyczy): zakres stron.

MOŚCICKA P, SZEWCZYK MT, CWAJDA-BIAŁASIK J. (2018). Nowoczesne opatrunki w ambulatoryjnym leczeniu ran zakażonych. *Chirurgia po Dyplomie*, 3: 36-42.

KOWALSKI J, NOWAK A. (2018). Pacjenci po zawale mięśnia sercowego. *Pielęgniarstwo Polskie*, 30 (5): 113-145.

Zaleca się korzystanie z czasopism pielęgniarskich o charakterze naukowym np.:

- Pielęgniarstwo XXI wieku
- Problemy pielęgniarstwa
- Pielęgniarstwo Polskie
- Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne

oraz czasopism naukowych podejmujących tematykę istotną dla pielęgniarek np.:

- Nauki o Zdrowiu
- Zdrowie Publiczne

- Medycyna Praktyczna
- Medycyna po Dyplomie
- Medycyna Ratunkowa
- Zakażenia

Publikacje książkowe (cała książka)

Nazwisko, skrót imienia (imion). (rok). *Tytuł książki*. Wydawnictwo, miejsce wydania

Przykład:

JARACZ K. (2008). *Pielęgniarstwo neurologiczne*. PZWL, Warszawa.

LENARTOWICZ H, KÓZKA M. (2011). *Metodologia badań w pielęgniarstwie*. PZWL, Warszawa.

Rozdział/fragment książki z pracy zbiorowej

Nazwisko, skrót imienia (imion). (rok). Tytuł rozdziału. W: skrót imienia (imion), nazwisko redaktora (red.), *Tytuł książki*, strony od – do, wydawnictwo, miejsce wydania

Przykład:

KAZIMIERSKI R, NIEZGODA A. (2010). Podstawy badania neurologicznego. W: K. JARACZ (red.), *Pielęgniarstwo neurologiczne*, 100-127, PZWL, Warszawa.

ŚLUSARSKA B. (2014). Edukacja pacjenta a pielęgnowanie. W: K. ZAHRADNICZEK (red.), *Podstawy pielęgniarstwa*, 201-215, Czelej, Lublin.

Strony internetowe

Należy podać nazwę strony (materiału źródłowego), adres URL i datę wejścia na stronę.

Przykład:

<http://badamypiersi.pl> (dostęp 6.03.2015)

http://www.kardioserwis.pl/page.php/1/0/show/42/choroba_niedokrwienna_serca.html
(dostęp 14.05.2016)

W pracy nie należy umieszczać informacji ze źródeł nieautoryzowanych i nierecenzowanych, np. z ogólnodostępnych stron internetowych.

Streszczenie

Streszczenie to krótka replikacja każdej części pracy. Powinno zawierać krótkie wprowadzenie w tematykę, zwięzłe przedstawienie celu pracy, materiału i metodyki oraz uzyskanych wyników i wniosków. W streszczeniu nie umieszcza się dyskusji.

Tekst streszczenia nie powinien przekraczać 1 strony maszynopisu. Pod streszczeniem pracy należy wpisać 6 słów kluczowych.

Streszczenie w języku angielskim powinno być zapisane w sposób analogiczny.

Wykaz tabel (oryginalnych)

Zawiera spis tabel w kolejności ich występowania w tekście pracy.

Wykaz rycin (schematy, rysunki, zdjęcia) , tabele jako pliki graficzne)

Spis rycin zgodnie z kolejnością ich występowania w pracy.

Załączniki

To zbiór różnych materiałów, których nie umieszcza się w tekście głównym ze względu na brak uzasadnienia merytorycznego lub ze względu na dużą ich objętość. Może to być, np. kwestionariusz wywiadu, skale oceny ryzyka odleżyn, historia choroby, wyniki badań, skany dokumentacji medycznej itp.

6. Redakcja tekstu pracy

1. Praca powinna liczyć przynajmniej 30 stron maszynopisu.
2. Pracę sporządzić w 2 egzemplarzach.
3. Wydruk komputerowy formatu A4, dwustronny.
4. Typ czcionki – Calibri.
5. Wielkość czcionek:
     Tytuły rozdziałów: 14 pkt.
     Tytuły podrozdziałów: 12 pkt.
     Tekst : 12 pkt
6. Tekst pracy należy wyjustować.
7. Tekst pracy z wcięciem akapitowym 1 cm (do rozpoczęcia nowej myśli służą akapity, a nie przerwy w tekście).
8. W tekście pracy tytuły rozdziałów i podrozdziałów powinny być napisane czcionką pogrubioną.
9. Tytuły rozdziałów i podrozdziałów nie powinny być pisane wersalikami, ani nie powinny być podkreślane.
10. Spis treści: wykazu skrótów, ani wstępu nie numerujemy.
11. Rozdziały i podrozdziały numerujemy liczbą arabską, podrozdziały według schematu:
     1.1
     1.2
     1.2.1
12. Ustawienia strony:
     margines zewnętrzny 2,5
     wewnętrzny 3,5 (marginesy niestandardowe lustrzane)
13. Odstęp między wierszami - interlinia: 1,5.
14. Numeruje się strony od spisu treści, na dole każdej strony – wyśrodkowane.
15. Format strony tytułowej (według wzoru).
16. Opisy tabel oryginalnych na górze tabeli z kolejnym numerem (cyfra rzymska) np. Tabela III.
     Tabele opisujemy według zasady w zależności od źródła pochodzenia np.:
     Tabela I. Wskaźnik śmiertelności (źródło internetowe). Nie umieszczamy tego źródła w piśmiennictwie, tylko w wykazie tabel
     Tabela I. Wskaźnik śmiertelności [9]. (jeśli korzysta się ze źródła tradycyjnego)
     Tabela I. Wskaźnik śmiertelności (oryg.) (jeśli tabela jest utworzona przez autora pracy)
17. Opisy ilustracji, rysunków, schematów, zdjęć, tabel w pliku graficznym na dole z kolejnym numerem (cyfra arabska) np. Schemat 5.
     Ilustracje, schematy, zdjęcia tabele w pliku graficznym opisujemy według zasady w zależności od źródła pochodzenia np.:
     Ryc. 3 Budowa anatomiczna piersi (źródło internetowe). Nie umieszczamy tego źródła w piśmiennictwie, tylko w wykazie rycin
     Ryc. 3 Budowa anatomiczna piersi [12]. (jeśli korzysta się ze źródła tradycyjnego)
     Ryc. 3 Budowa anatomiczna piersi (oryg.) (jeśli rycina jest utworzona przez autora pracy)
18. Dopuszcza się wyrównanie tekstu do lewej (link) w opisie tabel, rycin.
19. Szerokość tabel i rysunków nie może przekraczać 13 cm.
20. W tabelach i opisach rycin i tabel należy używać czcionki Calibri wielkości 10 punktów.
21. Wszystkie ryciny i tabele muszą mieć odniesienie w tekście pracy np.: "graficzny podział węzłów chłonnych pachowych przedstawiono na Ryc. 1" lub "wskaźnik zachorowalności na odrę w latach 2008-2010 przedstawiono w Tabeli II."

22. Tytuły i podtytuły w spisie treści powinny być pisane pismem tekstowym (nie wersalikami).
W spisie treści nie należy stosować pogrubienia czcionki.
23. Przeniesienia samotnych liter (a, i, w, z, itp.) do kolejnego wiersza wykonuje się przy użyciu „twardej spacji” (kombinacja klawiszy Ctrl+Shift+spacja).
24. Wymieniając farmaceutyki należy stosować międzynarodowe nazwy leków.
25. Nazwy łacińskie piszemy kursywą np.: *appendicitis acuta*, *Staphylococcus aureus* oraz używane zwroty łacińskie np.: *in vitro*, *in vivo*, *ad hoc*, *sensu stricto*.
26. Należy stosować skróty według międzynarodowego układu jednostek miar (SI).
27. Nie zaleca się cytowania bezpośredniego np.: KOWALSKI (2012) twierdzi, że "tekst artykułu/książki".
28. Wyjątki dla cytowania bezpośredniego np.: istotą tej pracy jest wykazanie, czy określenie pacjenta jako „wylęgarnia chorób i dysfunkcji”, przypisane profesorowi KOWALSKIEMU [3] przekłada się na warunki szpitalne w oddziałach otwartych.
29. Gotowa praca licencjacka wraz z zapisem na płycie CD-R powinna być złożona w dwóch egzemplarzach oprawionych w miękką okładkę w sekretariacie Instytutu Zdrowia.
30. Tekst na nośniku informacji powinien być zapisany w edytorze Word dla Windows.

Załącznik A
do Przewodnika dyplomanta (dla studentów kierunku pn. *Pielęgniarstwo*)

.....

.....dnia.....

(pieczęć szkoły)

Do Dyrektora

.....

.....

Wniosek

o udostępnienie dokumentacji medycznej

Zwracam się z wnioskiem o udostępnienie dokumentacji medycznej zgodnie z art.26 ust. 4 Ustawy z dnia 06.11.2008 o prawach pacjenta (Dz. U. 52 z 2009 poz. 417 ze zm.) oraz RODO z dnia z dnia 27 kwietnia 2016 (motyw 27 RODO, art.6 ust.1, litera c) studentowi Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu kierunek: *Pielęgniarstwo* ..... nr albumu..... w celu przygotowania i napisania pracy licencjackiej o charakterze kazuistycznym w roku akademickim .....

Temat pracy.....

Promotor.....

Obowiązkiem studenta jest zapoznanie się z regulaminem wewnętrznym placówki dotyczącej udostępniania dokumentacji medycznej i poniesienie kosztów związanych z kserokopią dokumentacji medycznej lub innymi czynnościami z tym związanych.

.....

(podpis studenta)

.....

(podpis dyrektora Instytutu Zdrowia)

do Przewodnika dyplomanta (dla studentów kierunku pn. *Pielęgniarstwo*)

.....dnia.....

.....

.....

(dane studenta)

Oświadczenie o korzystaniu z dokumentacji medycznej

Oświadczam, że w dniu/dniach ..... korzystałem/am
z dokumentacji medycznej .....

(nazwa placówki)

zgodnie z wnioskiem PWSZ AS w Wałbrzychu kierunek: *Pielęgniarstwo* o udostępnienie dokumentacji
medycznej z dnia ..... w celu napisania pracy licencjackiej pt.

.....

Dokumentacja pacjenta/ki/ów.....

.....

z pobytu (nazwa oddziału) .....

w okresie od ..... do .....

i obejmowała .....

.....

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszystkich powziętych z tej dokumentacji danych.

Udostępnione dane będą wykorzystane tylko w wyżej wymienionej pracy i nie zostaną opublikowane ani
udostępnione innym podmiotom.

.....

(data)

.....

(podpis studenta)

Załącznik C

do Przewodnika dyplomanta (dla studentów kierunku pn. *Pielęgniarstwo*)

.....dnia.....

.....

.....

(dane studenta)

Oświadczenie o otrzymaniu kserokopii dokumentacji medycznej

Oświadczam, że otrzymałam/em kserokopię dokumentacji medycznej, zgodnie z wnioskiem
PWSZ AS w Wałbrzychu kierunek: *Pielęgniarstwo* o udostępnienie dokumentacji medycznej z dnia
.....w celu napisania pracy licencjackiej pt.....
pacjenta/ki/ów.....

.....
z pobytu (nazwa oddziału) .....
w okresie od ..... do .....
dokumentacja obejmowała .....

.....
Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszystkich powziętych z tej dokumentacji danych.
.....
.....

.....

(data)

.....

(podpis studenta)

**PROTOKÓŁ LOSOWANIA ODDZIAŁÓW
DO PRZEPROWADZENIA EGZAMINU PRAKTYCZNEGO
Z PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DLA KIERUNKU PIELEGNIARSTWO**

Data losowania:.....

Łączna liczba studentów przystępujących do losowania:.....

Data egzaminu:.....

1. Oddział chorób wewnętrznych

.....
.....
.....
.....
.....

2. Oddział chirurgiczny

.....
.....
.....
.....
.....

3. Oddział pediatriczny

.....
.....
.....
.....
.....

Komisja w składzie:

.....
.....
.....

.....dnia.....

.....
.....
.....
(dane pacjenta)

.....

.....

(miejsce egzaminu praktycznego)

ZGODA PACJENTA

Oświadczam, że wyrażam zgodę na objęcie mnie opieką pielęgniarską i udział w egzaminie praktycznym z przygotowania zawodowego studenta z PWSZ AS w Wałbrzychu na kierunku *Pielęgniarstwo*.

Moje dane udostępniam tylko w dniu i na czas trwania egzaminu.

.....

(data)

.....

(podpis pacjenta)

.....dnia.....

.....

.....

(dane pacjenta)

.....

.....

(miejsce egzaminu praktycznego)

ZGODA RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO

Oświadczam, że wyrażam zgodę na objęcie mojego dziecka/podopiecznego*
..... opieką pielęgniarską i udział w egzaminie praktycznym z przygotowania
zawodowego studenta z PWSZ AS w Wałbrzychu na kierunku *Pielęgniarstwo*.

Podczas egzaminu będę/nie będę obecna/y* przy moim dziecku/podopiecznym.

.....

(data)

.....

(podpis rodzica/opiekuna prawnego)

*Niepotrzebne skreślić

.....

.....dnia.....

.....

.....

(dane studenta)

Oświadczenie studenta o zachowaniu w tajemnicy danych wrażliwych

Oświadczam, że wszystkie dane pacjenta uzyskane podczas praktycznego egzaminu dyplomowego wykorzystam tylko i wyłącznie w dniu egzaminu i zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszystkich powziętych danych po skończonym egzaminie praktycznym.

.....

(podpis studenta)

STRUKTURA ZADANIA PRAKTYCZNEGO TYPU „PRÓBA PRACY”**Imię i nazwisko studenta .....****Nr albumu .....****Data egzaminu .....****Oddział .....****Zadanie nr .....****1. Dane o pacjencie (inicjały, wiek, rozpoznanie lekarskie, nr sali)**

.....
.....

2. Inne ważne uwagi dotyczące pacjenta .....

.....

3. Polecenie dla zdającego:

1) podczas 8 godzinnego „dyżuru” wykonaj zadanie egzaminacyjne obejmując opieką wylosowanego pacjenta;

2) dokonaj oceny stanu pacjenta;

3) na podstawie własnej obserwacji, pomiarów, analizy dokumentacji, rozmów z pacjentem, zespołem terapeutycznym/rodziną/opiekunem prawnym postaw diagnozę pielęgniarską, ustal cel opieki, plan pielęgnacji i dokonaj oceny efektów działań.

**DOKUMENTACJA PROCESU PIELEGNOWANIA PACJENTA
W CZASIE EGZAMINU PRAKTYCZNEGO Z PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DLA
KIERUNKU PIELEGNIARSTWO**

Imię i nazwisko studenta/nr albumu.....

Data egzaminu.....

Oddział.....

Inicjały pacjenta .....wiek ..... nr sali.....

Rozpoznanie lekarskie.....

Inne ważne uwagi dotyczące pacjenta.....

.....

Lp.	Rozpoznanie pielęgniarskie	Cel pielęgnacji	Plan pielęgnacji	Kontrola i ocena efektów działań
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5

--	--	--	--	--

1	2	3	4	5

Podpis Przewodniczącego Komisji

.....

Podpisy Członków Komisji

.....

.....

INDYWIDUALNY ARKUSZ PRZEBIEGU CZĘŚCI PRAKTYCZNEJ EGZAMINU DYPLOMOWEGO DLA KIERUNKU PIELĘGNIARSTWO

Imię i nazwisko Studenta/ nr albumu.....

Data egzaminu.....

Oddział.....

Nr zadania.....

W momencie popełnienia **błędu krytycznego** student kończy egzamin z oceną niedostateczną.

Wykaz błędów krytycznych:

- nieprzestrzeganie podstawowych zasad BHP;
- nieprzestrzeganie podstawowych zasad przygotowywania i podawania leków różnymi drogami stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia pacjenta (pomylenie leków, zła dawka leku, błędne obliczanie dawki leku, niewłaściwa droga podania leku, pomylenie pacjenta);
- pomylenie pacjentów i czynności pielęgnacyjno–lecniczych;
- błędne rozpoznanie stanu pacjenta i jego potrzeb;
- negatywna postawa wobec pacjenta i zespołu terapeutycznego;
- wykonywanie czynności stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia pacjenta np. oklepywanie pacjenta przy krwotoku płucnym.

Lp.	Kryteria oceny	Skala punktowa	Uzyskana liczba punktów	Uwagi
I	Bezpieczeństwo pacjenta oraz własne max – 8 pkt. <ol style="list-style-type: none"> 1. Chronił odbiorcę usług przed zakażeniami i innymi zagrożeniami zdrowia 2. Stosował w pracy środki ochrony zdrowia własnego 3. Udzielił odbiorcy usług wsparcia emocjonalno - informacyjnego 4. Wykazał postawę empatii 5. Szybko reagował na potrzeby odbiorcy usług 	0-3 0-2 0-1 0-1 0-1		
II	Poziom wykonania zadania w odniesieniu do wzoru max - 13 pkt. <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonał czynności zawodowe wg przyjętych procedur 2. Udokumentował wykonane działania 3. Przestrzegał zasad etyki ogólnej i zawodowej 4. Przestrzegał praw odbiorcy usług 	0-10 0-1 0-1 0-1		

III.	Samodzielność podejmowania decyzji, działań. Sprawność konsekwencji trafność działań. Świadomość ich konsekwencji max – 10 pkt.			
	1. Samodzielnie zorganizował stanowisko pracy 2. Samodzielnie opiekował się odbiorcą usług 3. Podejmował działania adekwatne do sytuacji 4. Wykonywał działania sprawnie i w optymalnym czasie 5. Modyfikował działania adekwatnie do zmieniającej się sytuacji zdrowotnej odbiorcy usług	0-2 0-2 0-2 0-2 0-2		
IV.	Poprawność komunikowania się, współpracy i współdziałania w zespole terapeutycznym i odbiorcami usług max - 3 pkt.			
	1. Dostosował metody i sposoby komunikowania się do możliwości odbiorcy usług 2. Ustalił zakres informacji koniecznych do przekazania współpracownikom i odbiorcy usług 3. Nawiązał i podtrzymywał współpracę w zespole terapeutycznym i z odbiorcą usług	0-1 0-1 0-1		
V.	Satysfakcja odbiorcy usług (oceniać tylko na podstawie obserwacji zachowań Studenta i pacjenta) max- 8 pkt.			
	1. Udzielił pomocy w zaspokojeniu potrzeb biologicznych, adekwatnej do stanu pacjenta. 2. Zapewnił pacjentowi prywatność i intymność 3. Stworzył warunki do współdecydowania pacjenta o czynnościach pielęgnacyjnych. 4. Zagospodarował pacjentowi czas wolny	0-3 0-2 0-2 0-1		
VI.	Poprawność dokumentowania przebiegu procesu pielęgnowania (pisemne sprawozdanie z procesu pielęgnowania) max - 14 pkt.			
	1. Zgromadził niezbędne informacje o sytuacji zdrowotnej pacjenta 2. Sformułował diagnozę pielęgniarstwa i cele opieki 3. Zaplanował i zrealizował opiekę w oparciu o wiedzę empiryczną 4. Sformułował ocenę i udokumentował zalecenia w zakresie dalszej opieki	0-4 0-5 0-4 0-1		
VII.	Samoocena własnego działania max 4 pkt.			
	1. Oceniał krytycznie podejmowane przez siebie działania 2. Sformułował wnioski do dalszych własnych działań	0-2 0-2		
na 60 możliwych student uzyskał ogółem punktów:				

Skala ocen:

0 - 35 pkt. - niedostateczny (2,0)

36 - 40 pkt. – dostateczny (3,0)

41- 45 pkt. - dobry plus (3+)

46- 50 pkt. – dobry (4,0)

51- 55 pkt. – dobry plus (4+)

56- 60 pkt. - bardzo dobry (5,0)

Student/ka uzyskał/a łączną liczbę punktów ....., co stanowi ocenę .....

Podpis Przewodniczącego Komisji

Podpisy Członków Komisji

.....

.....

.....

**PROTOKÓŁ INDYWIDUALNY Z PRZEPROWADZONEGO EGZAMINU
DYPLOMOWEGO CZĘŚĆ PRAKTYCZNA DLA KIERUNKU PIELĘGNIARSTWO**

Data egzaminu:.....

Miejsce /oddział/:.....

Komisja w składzie: Przewodniczący.....

Członek:.....

Członek:.....

Imię i nazwisko studenta..... nr albumu.....

Numer zadania.....

Ilość punktów.....

Ocena.....

Uwagi.....

Decyzja Komisji Egzaminacyjnej

.....
/imię i nazwisko studenta/

Zdał/a egzamin praktyczny z przygotowania zawodowego z oceną .....
/słownie/

Podpis Przewodniczącego Komisji

Podpisy Członków Komisji

.....

.....

.....

**ZBIORCZY PROTOKÓŁ Z PRZEPROWADZONEGO W DNIU ..... EGZAMINU DYPLOMOWEGO
PRAKTYCZNEGO NA ODDZIALE .....**

Skład Komisji:

Przewodniczący:.....

Członkowie: .....

.....

Do egzaminu przystąpiło..... studentów

Ocenę pozytywną uzyskało..... studentów

Ocenę negatywną uzyskało ..... studentów

Uwagi:.....

.....

.....

Podpis Przewodniczącego Komisji

.....

Podpisy Członków Komisji

.....

.....